

PERSPEKTIV PÅ BIM, **BARN- HUSETS** INSATSMODELL

PROFESSIONELLAS ERFARENHETER AV
OCH UPPLEVELSER I
ARBETET MED VÅLDSUTSATT BARN

Karin (Kia) Åsberg
Maria Klamas

Rapport i
korthet

Perspektiv på BIM, Barnhusets insatsmodell är ett samverkansprojekt mellan Barnhus Fyrbodals, den barn- och ungdomsvetenskapliga forskningsmiljön (BUV) vid Högskolan Väst och FoU-socialtjänst vid Fyrbodals kommunalförbund. Sådan samverkansforskning utmärks av att den har verksamhetens och praktikernas perspektiv och behov som utgångspunkt, till skillnad från mer traditionella studier där forskarens frågeställningar styr projektets utformande.

Målet med all samverkansforskning är att identifiera och belysa såväl problem (hinder) som *good practice* (framgångsexempel, möjligheter) inom en verksamhet och producera kunskap som är användbar för verksamheten, professionen och samhället. Denna ambition nås främst genom sagda fokus på praktikers erfarenheter, men det är även viktigt att forskaren har en förankring i praktiken (Nilsson & Sorbring, 2019, s. 21) och att parterna har förtroende för varandra. Samverkansforskning bygger således på ”en gemensam formulering av frågeställningar utifrån existerande kunskap såväl i verksamhet som i forskning” *ibid.*, s. 12). Viktigt är att ett sådant projekt inte är utvärdering utan en ”vetenskaplig undersökning i samverkan” (*ibid.*, s. 112).

Ansvarig för det aktuella samverkansprojektet är Kia Åsberg (BUV, Högskolan Väst), filosofie doktor i klinisk psykologi. I forskningsarbetet har hon stöd av Maria Klamas (Fyrbodals kommunalförbund), filosofie doktor i socialt arbete. Inför projektstarten tillsattes en projektgrupp, vars medlemmar träffas regelbundet för att diskutera och stämma av olika frågor. Gruppen består, förutom av Kia Åsberg och Maria Klamas, av Maria Blomgren Rydell, Lena Emilsson och Pernilla Martinsson, alla tre från Barnhus Fyrbodals. Tidigare har även Jennie Vinterskrud och Karin Karlsson deltagit. Att ha

FÖRFATTARE

Karin (Kia) Åsberg är fil. dr i klinisk psykologi och disputerade 2008 med avhandlingen *Resiliency factors and pathways to incarceration among female survivors of childhood sexual abuse*. Hon är universitetslektor i psykologi vid Högskolan Väst och bedriver även undervisning och forskning vid Western Carolina University i USA. Hennes forskning kretsar kring att förbättra förutsättningarna för våldsutsatta barn och deras familjer samt att förebygga psykisk ohälsa hos barn och vuxna som har varit illa. Karin har erfarenhet från kliniskt arbete i USA och flertalet tvärvetenskapliga samarbeten med fokus på våld i nära relationer, missbruk och hälsa. Resultat av projekt som hon har varit delaktig i har publicerats i *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, *Children and Youth Services Review* och *Child Abuse and Neglect*.

Maria Klamas är fil. dr i socialt arbete och disputerade 2010 med avhandlingen *Av egen kraft tillsammans med andra*, en kvalitativ studie med fokus på personer med psykisk ohälsa, socialt stöd och återhämtning. Hon arbetar sedan 2013 som vetenskaplig ledare för socialtjänstområdet samt utvecklingsledare för funktionshinder-/socialpsykiatriområdet på Fyrbodals kommunalförbund. Arbetet bedrivs inom ramen för FoU-Socialtjänst och syftar till att stödja Fyrbodals 14 medlemskommuner i deras arbete för en mer kunskapsbaserad socialtjänst. Maria arbetade under många år (2002–2017) som universitetslektor i socialt arbete vid Högskolan Väst och undervisade då främst på Socialpedagogiska programmet och programmet Socialpsykiatrisk vård.

med personer som är insatta i Barnahus Fyrbodol, BIM och arbetet med våldsutsatta barn är ett medvetet val och har varit ovärderligt för projektet.

Projektet startade i september 2019 och förväntas pågå i två år. Dess huvudsyfte är att ta del av upplevelser och erfarenheter av Barnhusets insatsmodell (BIM), vilken används i socialtjänstens arbete med våldsutsatta barn. Projektet består av två delar, där den första fokuserar på socialarbetarnas erfarenheter och den andra på familjernas. Denna rapport avser delstudie 1, det vill säga hur socialarbetarna upplever BIM som arbetssätt. Resultatet av forskningen bör vara relevant för samtliga kommuner och deras individ- och familjeomsorg (IFO) och professionen i allmänhet, men kan även vara intressant på nationell nivå utifrån vikten av att sätta barn i fokus. Det gäller i synnerhet barn som lever under utsatta förhållanden.

Vi vill passa på att tacka IFO-cheferna samt de professionella som har låtit sig intervjuas. Utan er medverkan hade studien inte kunnat genomföras.

INNEHÅLL

Bakgrund	4
Barnahus Fyrbodol.....	4
Barnhusets insatsmodell.....	4
Studiens syfte.....	4
Metod	5
Frågeställningar, delstudie 1.....	5
Rekrytering och urval.....	5
Datainsamling.....	5
Databearbetning och analys.....	6
Resultat	7
Allmänna erfarenheter av BIM.....	7
<i>Våldet i centrum</i>	7
<i>Stötta i krisen</i>	9
<i>Barns agentskap</i>	16
Arbetsmiljö samt organisatoriska och individuella förutsättningar.....	20
<i>Ledarskap och struktur</i>	20
<i>Viljan att jobba mot våld och behålla barnperspektivet</i>	23
Sammanfattning och diskussion	25
Gynnar BIM socialtjänstens arbete?.....	26
Referenser	27

BAKGRUND

Barnahus Fyrbodol

Fyrbodol, en av fyra delregioner i Västra Götaland, består av 14 kommuner: Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Åmål. Totalt bor här cirka 270 000 personer. Den minsta kommunen är Dals-Ed med 4 800 invånare och störst är Trollhättan med 59 000.

Barnahus Fyrbodol är en ny organisering som samtliga regionens kommuner är med i. Verksamheten består av två satelliter, i Åmål respektive Uddevalla, och ett moderfartyg i Trollhättan. Dess målgrupp är barn och ungdomar i åldern 0–18 år som har varit utsatta för våld i nära relationer, sexuella övergrepp, sexuell exploatering eller hedersrelaterat våld och förtryck. För att stärka barnperspektivet och ge de unga den hjälp de behöver samverkar åklagare, polis, socialtjänst samt hälso- och sjukvården inom ramen för Barnahus Fyrbodol.

Barnahusets insatsmodell

Barnahusets insatsmodell (BIM) är framtagen i samverkan mellan Lilla Edet, Vänersborg och Trollhättan och utgår från aktuell kunskap och befintliga metoder kring arbete med våldsutsatta barn. De tre kommunerna var också först att använda sig av BIM, men efter utbildningsinsatser bland socialtjänstpersonal under vintern 2018/2019 implementerades modellen i hela Fyrbodol. Vid tiden för den här delstudiens utförande (hösten och vintern 2019) hade fem av de 14 kommunerna haft minst ett BIM-ärende: Trollhättan, Vänersborg, Dals-Ed, Lysekil och Tanum.

Enligt BIM ska varje barn som har kontakt med Barnahus Fyrbodol snabbt erbjudas stöd – helst samma dag som polisförhöret eller socialtjänstens barnsamtal utifrån misstanke om våldsutsatthet har ägt rum. Även föräldrarna ska erbjudas stöd samma dag i syfte att stabilisera den kris som ofta uppstår i samband med att barn berättar om sina bristande hemförhållanden. Traditionellt sett kopplas en tjänsteman vid socialtjänsten in för att utreda misstanke om våldsutsatthet, och först när utredningen är klar erbjuds hjälp och behandling. BIM innebär i stället att såväl utredare som

behandlare sätts in omedelbart och arbetar parallellt, utan krav på att föräldrar medger att det har förekommit våld. Strukturen i modellen syftar till att främja ett nära samarbete mellan socialsekreterare (utredare) och behandlare, vilket ska vara tydligt för familjerna som utreds redan från början.

Det är ytterst viktigt att barn får stöd och hjälp tidigt, inte bara av professionella utan också av sina föräldrar. Stödet från samhället är dock frivilligt och det är upp till föräldrarna att acceptera insatsen eller inte, men eftersom man vanligtvis är i någon form av kris efter att ha fått veta att ens barn har avslöjat att det förekommer våld i hemmet föreslås socialtjänsten ”hjälpa föräldrar att bli hjälpta” genom att tydligt rekommendera att insatsen tas emot.

Studiens syfte

Det huvudsakliga syftet med studien som helhet är att få inblick i alla involverade parter upplevelse av BIM som arbetsmetod samt att få ökad kunskap och förståelse för de möjligheter och hinder som upplevs av informanterna. Således är både socialarbetares (delstudie 1: utredare och behandlare) och familjers (delstudie 2: barn och föräldrar) perspektiv av intresse.

Vidare avser studien att stärka barns röst i linje med Barnkonventionen, vilken blev lag i Sverige 1 januari 2020. Undersökningar av detta slag är särskilt relevanta då det ”läggs ett större ansvar på myndigheter, rättsväsendet och andra beslutsfattare att tillämpa rättigheterna i konventionen så att de får ett större genomslag vid bedömningar, ärenden och beslut som rör barn” (Ödquist Drackner, 2018, st. 4). Barnkonventionen innebär också ett ökat fokus på barns rätt att komma till tals, till exempel vid utredningar inom socialtjänsten.

Studien vill alltså belysa upplevelser av BIM utifrån ett barnperspektiv samt vilka framgångsfaktorer som finns att ta vara på. I delstudie 1 är således ambitionen att ta del av socialarbetares uppfattning om BIM som arbetssätt, hur insatsen påverkar och stärker barns röst och rättigheter samt erfarenheter av organisatoriska och individuella förutsättningar. I delstudie 2 (planerad till hösten 2020) kommer fokus att vara på barn och föräldrar som har tagit emot insatsen och på hur de upplever de olika aspekterna av BIM.

METOD

För delstudie 1 använde vi oss av en kvalitativ metod med semistrukturerade enskilda intervjuer med professionella (n=17) inom socialtjänsten. Metoden är lämplig då huvudsyftet med delstudie 1 var att ta del av de upplevelser och erfarenheter som professionella har av BIM som arbetssätt.¹

Frågeställningar, delstudie 1

Då undersökningen var den första i sitt slag i Fyrbodals kommun fanns det flera intressanta kontexter att belysa. Dessa kontexter delades upp i följande infallsvinklar:

- Vilka erfarenheter och upplevelser har professionella av BIM?
- Hur har arbetssättet påverkats av BIM?
- Vilka möjligheter, hinder och framgångsfaktorer upplevs?
- Hur påverkar metoden/modellen det gemensamma förändringsarbetet?
- Vilka konsekvenser kan man se för berörda parter?
- Vilka organisatoriska och kunskapsmässiga förutsättningar krävs för att modellen ska fungera på bästa sätt?

Kopplat till varje frågeställning fanns följdfrågor som berörde kontexten för informantens arbete (roll, upplägg/team, andra arbetsuppgifter utöver BIM, hur många ärenden som informanten baserade sin upplevelse på och så vidare). Informanterna gavs även fritt utrymme att utveckla sina svar och själva ställa frågor.²

Rekrytering och urval

Cheferna för Individ- och familjeomsorgen (IFO) i Fyrbodals kommun, som också har deltagit aktivt i utformande av frågeställningar, spridning av information och rekrytering av professionella som ville dela med sig av sina erfarenheter av BIM, sanktionerade i slutet av augusti 2019 informanternas deltagande i delstudie 1. Det fanns därmed goda organisatoriska och tidsmässiga förutsättningar för att hålla enskilda intervjuer under hösten och vintern 2019.

Socialarbetare med erfarenhet av BIM rekryterades via ett informationsblad som spreds av projektgruppens medlemmar (främst Maria Klamas) och IFO-cheferna. Rekrytering skedde också via muntlig kontakt mellan IFO-chefer och socialarbetare i den mån det ansågs lämpligt. I informationsbladet beskrevs, förutom studiens syfte och metod, tillvägagångssättet rent praktiskt för att underlätta för de socialarbetare som ville delta. Intresserade socialarbetare kontaktade forskaren (Kia Åsberg) direkt via mejl eller telefon och på så vis kunde man komma överens om datum, tid och plats för varje enskild intervju. Alla 17 intervjuer genomfördes under perioden september till december 2019. Det fanns även utrymme för uppföljande samtal och mejlkontakt.

Datainsamling

Den ansvariga forskaren genomförde intervjuerna på informanternas respektive arbetsplats runtom i Fyrbodals kommun. Vid varje intervjutillfälle gav informanten muntligt och skriftligt samtycke till att delta och till att intervjun spelades in för vidare transkribering och analys. Intervjuerna, som tog mellan 35 och 65 minuter, spelades in på forskarens mobiltelefon. Telefonen (och därmed ljudfilerna) skyddades med fingeravtryck. Ljudfilerna fördes sedan över till en bärbar dator och en intern databas som båda skyddades med lösenord.

¹ Det är i sammanhanget viktigt att påpeka att *Perspektiv på BIM, Barnhusets insatsmodell* inte är en effektstudie utan att syftet är att ta del av de erfarenheter, hinder, möjligheter, framgångsexempel och organisatoriska förutsättningar som professionella inom socialtjänsten har upplevt med BIM och på så vis belysa hur modellen fungerar i socialtjänstens arbete med barn som har utsatts för våld.

² Under samverkansprojektets gång har vi fört en dialog om vad som kan förbättra studiens tillvägagångssätt och varit öppna för nya infallsvinklar. Således fanns det en plan och ett övergripande syfte att återkomma till, men även utrymme för justeringar.

Det huvudsakliga syftet med studien som helhet är att få inblick i alla involverade parter upplevelse av BIM som arbetsmetod samt att få ökad kunskap och förståelse för de möjligheter och hinder som upplevs av informanterna.

Adobe Stock/zinkovych

Databearbetning och analys

Ljudfilerna från intervjuerna transkriberades av en för ändamålet anställd person inom den barn- och ungdomsvetenskapliga forskningsmiljön (BUV) vid Högskolan Väst. Ljudfilerna innehöll inga namn eller annan identifierande information, men i de fall då intervjun berörde en ort eller namn på kollegor togs dessa bort och ersattes med "[ort]" eller "[namn]". Transkriberingarna sparades i en digital databas skyddad med lösenord och endast den ansvariga forskaren har tillgång till materialet. Sammanlagt rör det sig om cirka 14 timmars material och i snitt åtta sidor transkriberad text per informant. Efter transkriberingen lästes materialet noggrant igenom och i nästa steg påbörjades analysen.

Analysen gjordes tematiskt utifrån forskningsfrågorna. Tematisk analys är en vanligt förekommande

metod för att identifiera, organisera och beskriva viktiga upprepade mönster (teman) i kvalitativ data (*repeated patterns of meaning*; Braun & Clarke, 2006, s. 86).

Utifrån forskningsfrågornas tematik presenteras resultatet i två huvudteman: **Allmänna erfarenheter av BIM** och **Arbetsmiljö samt organisatoriska- och individuella förutsättningar**. Under det första huvudtemat utkristallieras tre underteman: **Våldet i centrum**, **Stötta i krisen** och **Barns agentskap**. Det andra huvudtemat presenteras uppdelat i två underteman: **Ledarskap och struktur** och **Viljan att jobba mot våld och behålla barnperspektivet**.

Temana belyses med citat från informanterna (kodade med ett nummer 1–17) och reflektioner och tolkningar av resultatet görs i direkt anslutning till respektive tema. Rapporten avslutas med en sammanfattande diskussion.

RESULTAT

Sammanlagt intervjuades 17 socialarbetare från sex olika kommuner i Fyrbodalen. En av informanterna saknade vid tillfället erfarenhet av BIM, varför resultat och analys baseras på 16 enskilda intervjuer med informanter hemmahörande i fem olika kommuner. Samtliga intervjuer ägde rum på informanternas respektive arbetsplats och genomfördes av den ansvariga forskaren.

Det vi främst vill belysa med rapporten är generella erfarenheter av BIM. Av det skälet fokuserar vi på de teman som framkommer med tydlighet, oavsett kommunens storlek och det antal ärenden varje informant vid tidpunkten hade erfarenhet av. Det enda särskiljande vi har gjort gäller informantens roll (utredare eller behandlare), då det i vissa avseenden synliggör värdefulla aspekter.

Allmänna erfarenheter av BIM

Samtliga professionella i studien har ett positivt eller mycket positivt intryck av BIM som arbetssätt. Informanterna upplever en tydlighet i modellens struktur och innehåll som de menar påverkar familjerna positivt. Med fokus på våld och med barnets upplevelse i centrum, men samtidigt med utrymme att improvisera inom ramarna för att på så vis ”nä” familjen, ses modellen som flexibel och anpassningsbar. Att kunna komma in tidigt i krisen och stabilisera situationen för familjen och samtidigt skydda barnet ses också som en styrka med BIM.

De professionella upplever även att familjerna är mottagliga för stöd – ”de tackar inte nej” – även om det från början ofta finns en stor oro hos både vårdnadshavare och barn över vad som ska ske. Många familjer är tacksamma för den insikt kring våld och kommunikation som insatsen ger. Att inget erkännande om våld krävs från föräldrarna ses inte som ett hinder bland de professionella. Det de eftersträvar är föräldrars förståelse för barns upplevelser.

I studien noterades flertalet positiva konsekvenser av BIM, inte minst att barns röster blir hörda, att deras berättelser ”gäller” oavsett om vårdnadshavare bekräftar dem eller inte samt att barnet får sin egen vuxen att tala med. Flera av informanterna har erfarenhet av att barn som har gått igenom BIM själva kommenterar de positiva förändringarna inom familjen.

Modellens tydliga fokus på våld sägs också bidra till att barn får ökad kunskap om sina rättigheter och att vårdnadshavarna får ökad förståelse för definitionen av våld och barns upplevelser. Barnen upplevs som mer trygga allteftersom BIM fortgår och informanterna beskrev även hur det talas mer öppet inom familjerna. De ser flera indikationer på förbättrad kommunikation mellan föräldrar och barn, vilket i sin tur bidrar till lägre stress hos familjen.

Våldet i centrum

När det gäller BIM som arbetssätt är informanterna övervägande positiva, främst angående BIM:s struktur, dess tydlighet samt dess fokus på våld och på barns upplevelser. Att man inte, som vid tidigare arbetssätt, riskerar att tappa våldet och fokusera på annan problematik är en vanlig iakttagelse. Våldet hamnar i centrum från början och därmed beskrivs insatsen som transparent och lätt att ta till sig.

De professionella upplever även en styrka i att de hela tiden kan återkomma till ämnet och prata öppet om våld, eftersom det är våldet BIM fokuserar på. Att våldet står i centrum framkom även i informanternas upplevelse av konsekvenserna för barn som tagit emot insatsen (se avsnittet Barns agentskap).

Fokus blir ju på att våldet ska upphöra. Det är det som blir huvudfokus. [17]

Jag tänker också att det blir en tydlighet direkt. När man kommer in i det akuta skedet blir det oundvikligt, alltså det är så tydligt från handläggningen att nu är det det här [våldet] det handlar om. [9]

Jag tror över lag att tydlighet är väldigt viktigt när man jobbar med människor i kris av olika slag. [14]

Bibehålla fokus på våldet

BIM som metod anger med tydlighet att det är våldet som ska vara i centrum. Rent praktiskt innebär det att jobba aktivt med att bibehålla fokus på våldet så att man inte tappar bort det under ärendets gång. Det

framkommer i intervjuerna att BIM till sin struktur också främjar möjligheten att bibehålla fokus på våldet genom hela ärendet.

... det tydliga med BIM är ”tappa inte våldet”. För det måste hela tiden vara det det handlar om i grund och botten. Och det är en bra övning i att inte tappa fokus på det jag är där för. I BIM är det naturligt att det är våld, men i ett vanligt ärende har vi ju en målformulering eller en oro som det ska handla om. Och vi har väldigt lätt att tappa fokus på det, och så börjar det liksom bli en väldig massa andra saker. [...] Jag tycker att BIM är en bra övning i att få hjälp med hur håller jag mitt fokus i ärendet. [6]

De professionella beskrev under intervjuerna hur barnets berättelse om våld fortlöpande måste finnas med i förändringsarbetet och att socialarbetarna återkommer till den för att på så sätt bibehålla våldet i centrum och minska risken för att man glider över på annat eller förminskar det som skett.

Så när vi inledde det här med BIM så var vi verkligen där att ”nu ska vi inte, nu ska vi inte tappa bort våldet här”. Då var vi jättestydliga, dom två behandlarna och jag pratade verkligen om det innan. Att nu håller vi fast vid det här. Att även om mamma och pappa sa att det här aldrig hade hänt, att dom aldrig skulle göra så, så sa vi att ”ja, men det är det här som beskrivs”. Att vi liksom höll fast vid det hela tiden. Också med barnet, för hen beskrev ju jättetydligt vad som hade hänt och vid vilka tillfällen, och tog aldrig tillbaks det. Men däremot var det ”ja, men nu älskar mamma mig och det kommer aldrig hända igen”. Vi fortsatte ändå och pratade om det, även om hon sa att det inte händer mer så lyfte jag varje gång att det var det hon hade berättat tidigare... [11]

Att upprätthålla balansen mellan bibehållt fokus på våldet och att möta vårdnadshavarna i krisen ses som en viktig förmåga hos de professionella, så viktig att den sägs krävas för att man ska nå förändring hos familjen som helhet. Informanterna upplever att BIM skapar ökade förutsättningar för den nödvändiga balansgång som arbetet kräver och flera medverkande noterar att det finns utrymme för både ett bibehållt barnperspektiv och föräldrars behov av stöd.

... det viktiga är att både hålla kvar linjen, alltså barns röst hela vägen och våldet, och samtidigt kunna bemöta föräldern där den befinner sig. För det är ingen idé att jag springer över dom, det går inte. Jag har ingen chans då, har jag kommit fram till. [3]

Jämfört med tidigare arbetsätt (där våldet var en av många aspekter man jobbade med inom familjen) upplever flera av informanterna att BIM är ett redskap som bibehåller fokus på våldet, oavsett om föräldrarna är tillmötesgående eller försöker skylla ifrån sig.

... det viktiga är att man får rätt hjälp och har fokus på att inte glömma det här våldet när man sitter med dom här föräldrarna, som faktiskt också är förbannat trevliga och som man inte kan tänka sig ha slagit. Då blir det svårt. Där är ju BIM som redskap väldigt, väldigt bra. [6]

Likaså påpekade informanterna att de håller kvar fokus på våldet i situationer då de tidigare har haft en tendens att minimera det eller släppa ämnet till fördel för föräldrarnas klagomål eller behov att lägga skulden på barnet. Genom att BIM så tydligt fokuserar på våldet och barnets berättelse om upplevt våld minskar risken för att fokus glider över på barnets problematik och omvårdnadsbehov. Tidigare, innan man använde BIM, fanns det en tendens till att man som socialarbetare släppte våldet till fördel för föräldrarnas klagomål eller försök att lägga skulden på barnet.

Alltså det har vi uppmärksammat, att det ofta är barnet man säger att det är fel på. [5]

När familjerna börjar prata om hur barnen uppför sig, hur illa det är, hur lite hjälp dom har fått och hur skolan och samhället är och ... så släpper vi ändå inte fokus på att [...] vi har en oro kring att det förekommer våld i hemmet. [6]

Även med BIM som ram finns det risk att vårdnadshavarnas röster hörs mest. Som en informant beskrev det så hjälper BIM dock till att återställa fokus på barnet:

Risken, kan jag känna, är att man ger mycket tid åt föräldrarna, och det är klart att det är jätteviktigt. Men det är lätt att man glömmet bort barnet, barnets röst. [...] Man får liksom skärpa till sig och tänka till att ”oj, glöm inte”. Det lilla barnet som kanske går ifrån och leker och så där... Det har varit lite klurigt för mig, kan man säga. [10]

Barnets upplevelse gäller

Att våldet står i centrum framkommer också av de professionellas erfarenheter gällande barnets upplevelse som utgångspunkt för arbetet. Flera av informanterna påpekade att det är barnets upplevelse av våld och oro som gäller och att de återkommer till barnets berättelse, oavsett om vårdnadshavare erkänner våld eller ej. På så vis finns barnets perspektiv med genom hela ärendet.

... efter att vi vid en anmälan om oro har gjort bedömningen att BIM är en bra metod att använda så åker vi och träffar barnet och får barnets berättelse, som vi sen har med oss genom hela ärendet. Och sen gör vi naturligtvis bedömningar och så kring den berättelsen, men i huvudsak är det ju så. Och det hjälper till att få förändring hos föräldrar, är min erfarenhet. Att vi inte väjer i det, så att säga, utan står fast i barnets upplevelse av hur [föräldrarna] har varit. [8]

Vi säger ju att barnet har rätt till sin upplevelse och vi tror alltid på barnens berättelser. Sen att dom inte kan bekräfta att just det faktiska, fysiska våldet har förekommit, det är inte det som är intressant, utan barnets berättelse... barnets upplevelse, tänker jag. Så [BIM handlar om] att lyssna på barn. [7]

Att man i BIM har fokus på barns upplevelse av våld anses även öka föräldrars insikt kring hur barns syn på våld ofta skiljer sig från vuxnas definition av det. Tidigare forskning (Brown et al., 2018) visar att termer såsom *våld*, *aga*, *kroppslig bestraffning* och *smisk* påverkar föräldrars uppfattning om vad som är acceptabelt i barnuppfostranssyfte och att man om man undviker benämningen våld riskerar att normalisera föräldrars beteende. I likhet med det upplever de professionella i vår studie att BIM stärker föräldrars uppfattning om allvaret i det deras barn har upplevt, främst genom att BIM konsekvent talar om ”våldet”.

Men just i det här var vi så himla ”ja, men nu ska vi inte tappa våldet och det barnet säger” och det blev lite som att man körde över föräldrarna: ”Ja, men det du säger är inte sant.” Det blir svårt, men då beskrev vi att man har olika upplevelser av det [våld], och vad det innebär för barnet och för dom och vilket stöd [som behövs]. Sen upplevde jag under tidens gång... när vi höll fast vid det så släppte mamman mer och mer och beskrev saker som hon tänkte att barnet kunde ha upplevt som våld. Så genom att vi inte släppte det, så öppnade hon upp lite mer. [11]

Även om det inte krävs något erkännande av att våld har förekommit för att BIM ska kunna genomföras, underlättar det naturligtvis om vårdnadshavare förstår att deras barn har känt otrygghet eller oro och att det är den upplevelsen av våld som är utgångspunkten för BIM. Vidare menar de professionella att väldigt få föräldrar medvetet vill skada sitt barn och att de flesta känner stor skam, även om de inte erkänner exakt vad de har gjort. I sådana situationer hjälper BIM till att bibehålla fokus på barnets berättelse så att de kan nå fram till föräldrarna, sätta igång ett samarbete kring gemensamma mål och skapa förutsättningar för förändring hos familjen.

Det är lättare [med BIM] att säga liksom ”men jag tror på barnet, barnet har rätt till sin berättelse” [...] och så kan man enas om det. Det behövs faktiskt inte något ”jag har aldrig slagit”, ”jag har bara slagit en gång” eller ”jag bara nuddade” eller... Alltså, man behöver inte definiera det utan vi kan skapa en allians att ”okej, så här är det”. Och då blir det ju så tydligt för föräldern att höra barnet. ”Jag visste inte att du upplevde det på det sättet.” Och många gånger når man ju föräldrarna, som blir jätteberörda och gråter, för dom vill inte skada sitt barn eller förstod inte att det reagerade på ett sådant sätt. [7]

Stötta i krisen

Att komma in tidigt i den kris som ofta uppstår när föräldrar blir uppringda av socialtjänsten upplevs av de professionella som ett tillfälle att möta upp och lugna familjen och informera om vad BIM innebär. Samtliga informanter uttryckte på ett eller annat sätt att den omedelbara ingången med hembesök och samtal samma kväll ger möjlighet att bekräfta, skydda och avlasta barn som har vittnat om våld. Vikten av att barn inte lämnas ensamma med föräldrarna efter att de har berättat om våld har belysts i tidigare undersökningar (se t.ex. Schillaci & Blomgren, 2016).

Jag tänker att det är en sådan värdefull insats att få komma hem så snart. Styrkan med att komma hem till familjen... försöka avlasta skulden ifrån barnet eller ungdomen som har sagt något och [...] jobba gemensamt mot en förändring. [5]

... vi möter föräldrarna i den här krissituationen, som ser väldigt olika ut. Människor är väldigt olika i krisen, man reagerar olika. Och jag tänker att i och med att vi går med hem så har vi också möjlighet att stötta både barn och föräldrar. För båda delar, eller hela familjen, behöver tryggas på något sätt. [13]

Att komma in tidigt i krisen och att ”vara med från början” upplever majoriteten av informanterna som en viktig del, såväl rent praktiskt som med tanke på barnet och familjen. Värde av ett omedelbart och tydligt samarbete framkom också bland informanterna.

En tanke som många har till en början är att det blir för många i rummet. Men på något sätt, om man förbiser att vi blir många i rummet, så är det sådan styrka med BIM att man är med från början. [5]

Bekräfta och skydda barnet

Att barn känner stor oro och skuld känslor efter att ha berättat om våldsutsatthet i hemmet är inte ovanligt (Foster & Hagedorn, 2014; Thulin et al., 2019). De professionella i studien beskrev även barns rädsla för vad som ska hända med familjen och vittnade om att många undrar om det som har uppdragats kommer att splittra den. Vidare uttryckte de vikten av att i ett tidigt skede kunna bekräfta barnet och stilla oron.

... familjebehandlare måste ha möjlighet att gå in samma dag. Av respekt och skydd för barnet, tänker jag, för vi vet inte vad som händer, om man säger så. Är dom där samma dag och dagen efter så har vi ändå gjort väldigt mycket. [8]

Jag har upplevt att när barnet har pratat i förtroende med en, med någon det har förtroende för i skolan eller någon kurator eller vad som, så tycker jag att det till en början upplever att det här blev alldeles för stort. Att det har en väldig rädsla för vad som ska hända med mamma och pappa, vad mamma och pappa ska säga. Men tack vare att vi kommer hem samma dag och på något sätt försöker förmedla till hela familjen att ”ja, vi sitter här för att du har sagt det här och det här till någon i skolan” – för det är ju under ytan i allas känslor – och att man förklarar att ”det är väldigt, väldigt bra att du har sagt detta” ... [5]

... även om det är svårt så hittar vi snabbare vilka risker och skyddsfaktorer det finns, och om det finns behov av placering eller om man tänker att vi kan jobba med det här i familjen. Att man liksom finner det lite snabbare [med BIM]. Och det blir ett skydd för barnet. [11]

Att BIM först och främst är till för barnet och dess skydd framkom i samtliga intervjuer. De professionella menar att stödet måste finnas där för barnet, inte bara från socialtjänstens sida utan även från föräldrarnas. Att BIM möjliggör för utredare och behandlare att observera familjens samspel under hembesöket samma dag ses därför som en styrka. I rapporten *Efter barnförhöret* (Elfström et al., 2017) framhävs att ”En skyndsamt handläggning och förhör av barn och misstänkt samma dag (när de bor ihop) är en förutsättning för att samverkan i Barnhus ska fungera bra” (s 8). Informanterna i föreliggande studie återkom till denna aspekt vid flera tillfällen. En informant sammanfattade grundtanken med BIM som metod:

BIM i sig är ju till för barnet. Det är ju för att inte lämna barnet ensamt när det samma eftermiddag går hem tillsammans med sina föräldrar och vet om att ”nu har min mamma och pappa fått veta att jag har sagt det här”. Så själva grunden är ju att värna om barnet och se till att inte lämna det ensamt, utan att det ska finnas vuxna som stöttar upp där och då [...] att föräldrarna tar sig an barnet, och tar till sig det även efter anmälningsmötet. [4]

Flera informanter påpekade att barn är bra på att förklara vad som händer i familjen och att barnets perspektiv på både problem och lösningar är av stor vikt. En informant beskrev erfarenheten med att lyssna på barnet och bekräfta hans upplevelse.

Jag tycker att barn generellt är väldigt duktiga på att säga vad det är som inte funkar. Och när till exempel dom här konflikterna inträffar, vad vi behöver göra för att dom inte ska hända. Då är barn också duktiga på att säga ”men jag behöver mer hjälp i skolan, men om skolan ringer så blir pappa arg”. Barn är duktiga på att se vad det är som klämmer. [2]

Att man i BIM ger barnet en egen person att prata med från första mötet upplevs som en bekräftelse av barns rätt att bli hörda. Studier (se Jernbro et al., 2017) visar att avsaknaden av en vuxen person att anförtro sig åt är en viktig anledning till att barn och ungdomar inte berättar om våldsutsatthet. Att stärka barnets tillit till vuxna ses av de professionella som en viktig del av BIM.

... min kollega ... vid första samtalet upplevde hon [att det var] en enorm trygghet för barnet att någon kom hem och såg och hörde, bekräftade, talade om att vi kommer finnas kvar. "Du kommer inte träffa oss bara idag, vi kommer redan imorgon för att se att allting är bra." Dom får en vuxen person som är där för dom och vi måste verkligen, verkligen veta att barnet har förstått det. [Det får inte] bli att "ja, men nu ska vi prata litegrann och så får vi se när ni kan ses nästa gång". För ... då helt plötsligt har vi ju lurat någon. Så det måste vara väldigt tydligt att [...] "vi finns här för dig, vi kommer att komma imorgon" eller i övermorgon eller när det nu är, det ska vara tydligt. Jag upplever att barnet kände det gott att vi var där. Och naturligtvis också en oro för vad som skulle hända sen. [6]

Likaså beskrev flera av informanterna att det omedelbara mötet/hembesöket ger möjlighet att informera föräldrarna om varför socialtjänsten är inkopplad samt att på ett respektfullt sätt visa att barn ska inkluderas.

... "och varför vi är här idag, det är för att vara ett stöd till er allihop." För det här blir jobbigt, att man har sagt någonting. Det är också jättejobbigt för föräldrar att höra att man kanske inte har varit tillräcklig eller att man har gått över gränsen eller vad det än må vara. Och att vi ber om lov, att vi önskar gå undan med barnet, det frågar vi öppet när barnet sitter med, så att föräldrarna kan säga att det är okej: "Det är okej att du faktiskt ... du får prata med vem du vill när du behöver det." Det är inte alltid dom säger det, men väldigt många föräldrar gör det. [5]

... många familjer tror ju också att man ska omhänderta barnen. Så barnen är ju rädda. En del barn har ju varit jätterädda och trott att dom ska bli omhändertagna ... innan dom förstår att det inte är därför vi är där. [3]

Informanterna beskrev vikten av att minska utpekandet i det tidiga skedet genom att säga "så här gör vi i alla våldsärenden". Samtidigt noterar de professionella att BIM bekräftar barnets upplevelse då metodens alla steg berör barns rätt till en trygg tillvaro utan våld.

Men jag tror ju ändå att modellen i sig inbjuder mer till ... för det finns ju en öppenhet från början någonstans, att det här misstänker vi har hänt. Och man pratar om det, och då tänker jag att då finns det ju absolut mer förutsättningar för att man vågar säga någonting. Både som förälder och som barn. Och det värsta har ju redan hänt, för man är redan anmäld [...] Och sen vet dom att "okej, nu har vi en insats här och vi får ändå behålla [...] vårt barn hemma fast vi måste jobba". Lite så. [9]

Efter att ett barn har berättat om våld i hemmet finns det risk att föräldrar försöker tysta eller skuldbelägga det. Informanterna beskrev hur viktigt det är att få höra barnets berättelse i ett tidigt skede och komma hem till familjen innan det sker.

... [viktigt] att familjen inte hinner förbereda sig så mycket. Det här barnet som till slut vågar säga någonting kan ju bli oerhört utsatt och där är det viktigt att vi kommer in så fort barnet har berättat, för skydd. För vi kan faktiskt säga att vi vet och att vi har erfarenhet av hur familjer hanterar sådana här saker. "Nästa gång vi träffar ert barn kan vi se om ni har försökt påverka det, om ni har hotat, om ni har skuldsatt" [...] Så där är det jätteviktigt att vi är inne, för barnets skull. För annars tappar det ju tilltron till alla vuxna ännu mer, om det säger det här hemska och sen inte får skydd. Även om det bor kvar hemma finns det ett skydd utifrån att vi talar om att vi kommer att se på ert barn nästa gång hur ni har gjort, och ni får inte. Så där är det jätteviktigt, absolut så snabbt som möjligt. [6]

Det är alltså arbetssättet, att få barnets berättelse innan det har skuldbelagts av föräldrarna. Och också tillgången till insats, att vi har möjlighet att gå in så pass snabbt och att det är familjebehandlare som har det här fokuset och den här tryggheten i ryggen, att det finns en modell att utgå ifrån som är beprövad. [8]

Frågeställningen om de erfarenheter och upplevelser som de professionella har haft av BIM genererade även en del funderingar kring risker och oro för barnets trygghet efter att våldet har uppdragats. Dock återkom informanterna hela tiden till utgångspunkten att våldet ska upphöra och att chanserna är större om man tidigt är inne i familjen.

Alltså, det är ju en riskfaktor när barnet har öppnat upp och berättat, och där har vi ett stort ansvar att så gott vi kan vara med och se till så att det inte blir värre för barnet. [8]

Ja, någon gång har man väl funderat över om det kan bli [...] värre för barnen. Men vi brukar tala om för föräldrarna att vi inte är där för att döma någon. Att det inte är vår sak, liksom. Att vi är där för att vi vill att familjer ska ha det gott tillsammans och att... att det inte alltid är lätt att vara förälder. [1]

Även angående risken att situationen förvärras för barn som har berättat belyste informanterna fördelen med BIM jämfört med tidigare arbetssätt: att man inte avaktar en utredning.

Alltså risker... risker finns det ju nästan alltid, tänker jag. Och då är det ju... risken är ju att barnet far illa. Att barnet blir tystat, att man säger till barnet när man är på väg hem från förskolan, innan vi hinner fram, att ”nu berättar du ingenting” eller... man kan ju hota och så. Så vi kan aldrig täppa till det helt och hållet. Det blir ingen skillnad i och för sig om det kommer fram som en reguljär familjebehandling som kanske tar tre, fyra, fem månader efter att insatsen har påbörjats [...] så jag tänker ändå att risken är mindre, för vi kommer ju ut. [3]

Vikten av att komma in tidigt och skydda barnet märks särskilt i jämförelse med ärenden där BIM inte har kommit igång samma kväll. En socialarbetare gav uttryck för en minskad oro i ärenden där man får insyn samma dag:

Alltså, det jag har tyckt har varit skönt är ju att man vet att någon är där och fångar upp barnet som har berättat. Och det känns tryggt att någon är i familjen och har lite insyn. För det har jag väl känt många gånger tidigare, att man har pratat med barn och föräldrar och sen så åker dom hem och så har man ingen aning om vad som händer där. Och det kan jag väl känna lite i den andra familjen, för där tog det lite längre tid innan vi kom in och då vet jag att barnet... för då hade dom varit på skolan [...] som var ganska orolig för hur det skulle bli hemma, och då hade det varit skönt om man hade fått till det lika snabbt där, att någon kom hem redan samma dag. Så det tycker jag är väldigt positivt med arbetssättet. [15]

Krisen som ingång

En självklar aspekt i alla ärenden är att våldet måste utredas. Tidigare arbetssätt, innan BIM implementerades, innebar att behandling eller annan insats till familjen inte sattes in förrän utredningen av huruvida våld förekommit var avslutad. Det arbetssättet ser flera av informanterna som problematiskt och de föredrar BIM där stödinsats sätts in direkt. Exempelvis anser samtliga informanter att vårdnadshavare i omedelbar kris verkar vara mer mottagliga för insatsen när BIM används, mycket på grund av metodens transparens och tydlighet samt att inget erkännande behövs för att den ska sättas in.

... det känns som att det är mycket lättare att få med sig föräldrarna när man kommer in direkt. [1]

Det positiva jag har upplevt är att i krisen så är föräldrarna väldigt mottagliga. Det har hittills inte varit en enda förälder som har sagt nej till mig, som inte har velat ta emot stöd i krisen. [17]

Att man med BIM förväntas komma in omedelbart, oftast samma kväll, ses med andra ord som bra för familjens mottaglighet. Att utredare och behandlare kan finnas i krisen, den så kallade stabiliseringsfasen, och stilla oron är en ”ingång” och ett sätt att få med sig föräldrarna i förändringsarbetet. I de flesta av sina ärenden har informanterna upplevt att familjerna har varit öppna för att ta emot BIM, även om tveksamheten och oron har varit stor.

Att insatsen drar igång samma dag, det är ju en väsentlig skillnad. Vi har också en större påverkansmöjlighet när vi får vara med på deras resa. Vi får vara med när det är som svårast och vi kommer tillbaka när det kanske känns lite, lite, lite mildare. [5]

... fördelarna med BIM [kommer sig av] att vi går ut samma dag som föräldern får information om att en anmälan har inkommit. [...] Den ena är att när föräldrarna är i kris är dom mer benägna att ta emot hjälpen och stödet, och den andra är att vi, tänker jag, blir en kontrollfunktion för hur barn får det när dom kommer hem. [3]

Informanterna beskrev också att ”systemet” och ”behandlingsfönstret” är öppet när familjen befinner sig i kris. Utöver att familjer oftare tackar ja anser informanterna att BIM tar vara på möjligheten att både trygga familjen och få den med sig i förändringsarbetet.

Att man med BIM förväntas komma in omedelbart, oftast samma kväll, ses [...] som bra för familjens mottaglighet.

... genom alla år jag har jobbat i socialtjänsten, när man får det här till sig som förälder att någon har gjort en anmälan om oro för deras barn, så är det ju... man hamnar i chock. Man är i chockfas. Och därmed också öppen för förändring, är min erfarenhet. Alltså, där är systemet öppet. Det går ganska fort att sluta till sen, men när du underhåller [öppenheten] där i början så är min erfarenhet att det är lättare att få till en förändring. [8]

Vi brukar säga att behandlingsfönstret är öppet, att man är mer öppen för att ta emot stöd där i början. [4]

Informanterna påpekade att BIM förmedlar ett tydligt budskap till föräldrarna – ”vi håller fast i situationen och stöttar er i krisen” – samtidigt som skyddsfunktionen kring det våldsutsatta barnet bibehålls.

... där är det ju bra att det inte är vi som har varit med från början, då när dom har fått reda på att dom har blivit anmälda. Utan det blir mer att vi blir några som dom faktiskt får tala om för hur det känns nu, och det är ju det vi frågar efter i dom här två-tre stabiliserande samtalen som vi har den första dagen. Och sen försöker vi ju gå dit dagen efter, eller väldigt snart i alla fall, kanske efter två dagar. Det kommer ju väldigt mycket då, dom berättar

väldigt mycket. Och det känns som att dom är ganska öppna då. Och mottagliga... att dom förstår att det här är allvar, och ”vi behöver liksom förändra vårt beteende”. [1]

... vi ser till så att det börjar fungera bra, och [i och med] att det finns en slags kontrollfunktion i att vi kommer hem så minskar ju våldet, eller upphör i den bästa av världar. Och det innebär att vi inte behöver placera barn i samma utsträckning. [3]

Det framgår alltså tydligt att familjerna som erbjuds BIM över lag är mottagliga och den tidiga ingången upplevs specifikt som ett sätt att förebygga oro och minska risken att föräldrar känner sig utpekade och drar sig undan.

Dels det här att familjen inte hinner sitta och fundera på vad det var som egentligen hände, utan går in i den chocken, den krisen, som följer av att bli uppringd av socialtjänsten [...] Bara det i sig skapar otroligt mycket oro och stress, och att kunna möta upp precis i det läget och fånga just den oron och lugna ner saktat bit för bit och möta upp tätt, tätt, tätt för att hela tiden fånga upp dom nya frågorna och känslorna som [uppstår hos] både barn och föräldrar... det tycker jag är väldigt bra. [2]

De informanter som har mest erfarenhet av BIM påpekade flera skillnader jämfört med tidigare arbetsätt. En utredare noterar till exempel att BIM gör det lättare att bibehålla motivationen hos både professionella och familjen då utredare och behandlare kommer in samtidigt:

Jag har sett jättenackdelar med att göra [...] en utredning på fyra månader, att vidhålla motivationen över så lång tid, och att det dessutom kan ta ytterligare någon vecka innan familjebehandlingen kan sätta igång. Det positiva är ju att det är ett väldigt öppet system. Och man ser goda förändringar ganska så snabbt. [17]

Flera informanter noterar också en ökad transparens och en tydlighet i det tidiga skedet som sätter tonen för arbetet med familjerna. BIM öppnar upp en ingång, trots förnekelse eller avsaknad av erkännande. Det omedelbara samarbetet mellan parterna upplevs också positivt jämfört med tidigare arbetsätt.

Dels är det en styrka att vi kommer in direkt. Men sen tycker jag också, om jag jämför med det vanliga familjebehandlararbete jag har gjort tidigare, att det är så tydligt vad det är jag ska göra, hur det är vi ska jobba. Det har varit väldigt skönt att ha dom här temana att hålla sig till. Det känns som att jag blir säkrare i min roll när jag vet att ”idag ska vi prata om det här”, även om det inte alltid blir så. Det blir ju inte alltid i den ordningen som det är tänkt, men det blir fortare tydligt om föräldern är mottaglig eller inte i och med den här tydliga indelningen i teman. [1]

Innan BIM var det mer, vad ska man säga, hemlighetsmakeri. Man höll lite mer samtal bakom föräldrars rygg, även med lagstöd. Transparensen har ökat och det tycker jag är väldigt, väldigt skönt. Och man kan börja samarbeta mycket, mycket snabbare. [2]

Att socialarbetare kan möta både motstånd och förnekelse (av våld) anses normalt, men det omedelbara hembesöket kan vara ett sätt att komma in i familjen trots vårdnadshavarnas tveksamhet då det blir tydligt för dem att insatsen ges oavsett medgivande om att våld förekommit.

... när man möter föräldrarna är det första dom säger att ”det har aldrig hänt”. Dom har aldrig slagit sina barn. Det är tårar, oro. Dom brukar ofta säga att barnen ljuger och hittar på. Och dom förstår inte det här. Tycker att hela situationen är jätteobehaglig och olustig. Det är sällan jag möter föräldrar som i det första samtalet erkänner att dom har tagit hårt i eller slagit sina barn. [3]

Först är det förnekelse, sorg, oro och chock och sen är det inte ovanligt... inte hos alla föräldrar, men jag har mött det hos flera av dem vi har träffat: ”Ni är välkomna! Kom hem så får ni se hur bra våra barn har det.” Och då säger vi: ”Ja tack, vi kommer. Så bra att vi kan komma och träffa er hemma.” [3]

Samtliga informanter upplever att vårdnadshavare oftast förnekar barnets upplevelse och förminskar det som har hänt, särskilt i det tidiga skedet. Frånvaron av ett medgivande om att våld har förekommit ses dock inte som ett hinder. I och med att utgångspunkten i BIM är att jobba med det misstänkta våldet utifrån barnets upplevelse, snarare än vårdnadshavares erkännande, gör att man snabbt kan påbörja förändringsarbetet.

Jag upplever inte att man behöver ha ett erkännande. [...] Vi har fått det i fyra ärenden av 15–20 [...] och jag tycker inte att erkännandet har gjort skillnad i arbetsättet i familjen. [17]

Jag tycker ändå att över tid, när familjebehandlarna är inne och fortsätter prata om dom här olika våldsdefinitionerna, dom olika temana, att även om dom inte säger rakt ut ”jag har tagit tag i barnet” eller ”jag har slagit barnet” så förnekar dom det inte heller. [17]

Och så är det med vissa föräldrar som springer vilse i uppfostran, som inte har metoder eller inte förstår hur man kan göra på andra sätt. Jag förstår att det kan bli riktigt galet. Så det gäller ju att någonstans fortfarande ha med dom utifrån att ”så här får det inte gå till”, men dom är ju inte värdelösa människor bara för det. Och det är väl det som är svårigheten [...], att få dom kanske inte att våga erkänna men att ändå våga sitta kvar och prata om det här. [6]

Flera informanter noterar att BIM och dess fokus på barnet bidrar till en ökad insikt hos vårdnadshavare. När man i ett tidigt skede belyser den rädsla och oro hos barnet som händelsen skapat, snarare än förövarens intention med handlingen, ökar mottagligheten. Likaså upplever de professionella att krisen i kombination med tydlig information om föräldrars ansvar kan öppna upp för dialog och förändring.

Alltså, jag tänker på flera pappor som har, utifrån barnens sätt att se det, varit våldsutövare, som faktiskt har börjat gråta i första samtalet. Jag tänker speciellt på några pappor nu som kan säga "men herregud, jag vill ju inte att han är rädd" eller ja, som faktiskt erkänner. [8]

... till dom föräldrar som inte erkänner för mig har jag sagt att "jag kräver inte ett erkännande, det är ditt barn du behöver erkänna för. Så att det märker att du tar ansvar för handlingarna du har utsatt det för." Det är inte barnet som ska bära skulden över vad som har hänt, så där har jag lagt mycket fokus, och det vet jag att familjebehandlarna gör också. [17]

Att komma in tidigt ses som en fördel även i de ärenden där man inte kan komma in i familjen samma dag som man har fått orosanmälan. En informant beskrev att BIM är ett snabbt och bra sätt att stötta familjen, även om modellen behöver modifieras i vissa situationer:

... enligt rutinen ska man göra allt samma dag, men det beslutades om BIM ganska sent på eftermiddagen och barnet hade hunnit lämna skolan. Så vi tog beslut om att vi skulle göra BIM dagen efter. Och då träffade jag barnet i skolan, åkte upp där, och sen träffade vi föräldrarna, eller mamman, samma eftermiddag. Och det var väldigt bra att... ja, nu tog det ju en dag extra, men det var ändå väldigt mycket mer effektivt än hur det kan gå till om man gör en förhandsbedömning och så där. Jag tycker att det är bra att komma in direkt när det gäller sådana uppgifter och det tryggade och lugnade ganska mycket, både barn och förälder. [11]

Även om de professionella upplever att modellen fungerar bra oavsett erkännande eller inte anser de att barn har rätt till validering. Föräldrar får därför information om att barn lätt tar på sig ansvar och att de kan reagera med skuld känslor. I sammanhanget belyser flera av informanterna vikten av att barn får ett "förlåt" från föräldern som därigenom avlastar barnet som berättat.

... ja, ju mer dom känner att föräldrarna blir avslappnade i mötet med oss, så blir barnen också mer avslappnade, att "det var nog inte så hemskt att jag berättade". Att det avlastar dom från skuld, tänker jag, att dom faktiskt har vågat berätta. [1]

Det är ju en balansgång, alltså. Att man som förälder inte vill ta på sig ansvaret. Och att komma fram till den förlåtande biten, att man som förälder tar på sig [ansvaret] oavsett. Att inte skuldbelägga sitt barn. Och det la vi också mycket fokus på, att man pratar om att barnet har berättat och att man inte lägger skuld på det utan att det är barnets berättelse vi utgår ifrån. [10]

Informanterna påpekade att även om de gärna ser att föräldrar erkänner – "vet du vad, det var faktiskt så att jag tog i dig väldigt hårt den där gången och jag är ledsen för det" – så är det inte målet med BIM. I stället är förhoppningen att föräldrarna ska få kunskap om den skadliga inverkan som våld har på barn och därmed tänka om och ändra sitt beteende. Det viktigaste enligt de professionella är att insatsen ska få effekt i handling (att våldet upphör), inte att föräldrarna säger "jag har slagit mitt barn och det är inte okej".

... för egentligen spelar det ju ingen roll om dom säger att det har förekommit våld eller inte. Det blir lite lättare om dom kan medge att "ja, men jag har tagit hårt i mitt barn" eller "det blev jättedumt idag, jag hade inte sovit och det var stressigt och jag...". Om dom kan medge någonting, då blir det lite lättare att arbeta. Men det är ju inget kriterium. [4]

Socialarbetarna upplever att modellens mål "andra alternativ i barnuppfostran" kan nås även om föräldrar inte medger att de har använt våld.

De behöver inte säga "jag har slagit mitt barn och jag har sparkat mitt barn och jag har gjort alla dom här hemsigheterna". För det går att prata om [våldet] ändå. [...] Dom hör vad man säger, dom får informationen och dom begriper att "jaha, det finns andra sätt". [6]

Man kan även prata som om ”vi vet att barn upplever det så här ifall man gör så här”. Eller det här med att vara auktoritär eller hur man får sitt barn att lyssna och hur förebygger man bråk [...] Nej, det hindrar inte arbetet [att inte erkänna våldet]. Men det brukar underlätta [...] Och att man kan arbeta med faktiska exempel för den familjen, det blir också lättare. [4]

Likaså har de professionella stött på familjer där föräldrar medger användandet av våld och samtidigt är öppna för att ta emot hjälp och information.

... det finns ju våld på olika sätt. Och när man förklarar det och säger att det finns andra sätt att göra med barn, som vi är jättebra på, då blir det ju någonstans att om vi ska jobba vidare med familjen, ja, då kan dom få den hjälpen. Och den här familjen sa ju väldigt fort att ”ja, det är klart att vi vill ha den hjälpen. Vi slår ju inte, men det skulle vara jättebra att få reda på hur man gör...”. [6]

Barns agentskap

Ett tredje tema kopplat till upplevelser och erfarenheter (liksom konsekvenser) av BIM rör barns agentskap. Över lag, och enbart baserat på deras egna observationer, pekade de professionella på flera positiva förändringar för både utsatta barn och familjer som helhet. Även om man inte till fullo kan tillskriva BIM dessa förändringar så uttryckte samtliga informanter på ett eller annat sätt att den regelbundna kontakten med barnet har haft inverkan. Att man genom BIM tryggar och bekräftar barnet, bygger upp tilliten till vuxna och samtidigt mobiliserar barnets egen röst anses vara viktigt.

Barnets trygghet

Ett undertema till Barns agentskap berör de professionellas upplevelse av en ökad trygghet hos barn till följd av BIM. Informanterna menar att modellen möjliggör en tät kontakt med familjen och att det på så vis är lättare att se konsekvenserna av förändringsarbetet.

... det har blivit tydligare för mig att man gör skillnad. Att barnen blir friare, att dom ser gladare ut när vi kommer än första gångerna när dom liksom inte visste ”vad är det för främmande människor som kommer in här till oss?” [1]

... ett yngre barn som har gjort tummen upp eller tummen ner när vi har följt upp. Och i tummen ner kunde hen berätta att ”nej, pappa har inte slagit mig mer”, men så berättade hen om situationer som ändå hade gjort hen rädd. Och jag tänker att utifrån att ha varit utsatt för trauma så aktualiserar den situationen mycket för hen, så att det blev jobbigt även om våldet inte var fysiskt. [8]

Ja, det är ju ett lugnare barn, eller gladare liksom, efter att ha varit lite mer spänd, lite nervösare. [Det märks] också på föräldrarnas reaktioner ibland. Till att vara lite mer lugnt, ja, lite mer avslappnat. Lite friare i sin lek, kanske. [9]

De professionella noterar framför allt att barn upplevs som mer trygga och aktiva i sitt deltagande under förändringsprocessen.

En del [barn] vill inte komma ut från rummet [i början]. En del kommer ut och är väldigt blyga, tystlåtna och försiktiga. En del är stissiga, dom kan inte sitta still och snurrar mycket i stolar och så där...pratar väldigt, så det kan vara olika reaktioner som vi tolkar som stressreaktioner. I slutet när man kommer in får man kanske höra ”jag ska visa!” ”nu har jag fått en ny transformers!” eller ”har du pennor med dig, ska vi rita idag?” Det är lite den saken, vilket visar på att, ja, det blir inget obehagligt möte utan dom är mer avslappnade. [3]

Nu låter det ju väldigt positivt, men [...] i början fick vi jobba mer, för då var det liksom lite mer... kunde gå undan, lekte lite själv ute... lite avvaktande, så. Nu är hen mer trygg, ett tryggare barn. I relationen i alla fall. Sen vad som händer när vi inte är där... men vår känsla är ändå att det har blivit lite bättre. [9]

Familjens samspel och kommunikation

Informanterna påpekade på olika sätt att familjer ofta uttrycker tacksamhet över de insikter de har fått genom insatsen och att kommunikationen förbättras över tid. De berättade om hur motståndet till insatsen ofta minskar för varje möte och att de upplever en ökad öppenhet i samspelet mellan föräldrar och barn. Värdet av att lyfta fram en mer tystlåten förälder eller fokusera på det som faktiskt fungerar bra i hemmet noteras av flera informanter. En av dem beskrev en ökad medvetenhet hos föräldrarna angående deras beteende gentemot sitt

barn och majoriteten av informanterna beskrev en hos föräldrar generellt mer ”positiv syn” på barn. De menar också att insikt angående våld och barns rättigheter påverkar föräldrars motivation att ta emot hjälp och jobba för en förändring samt att det faktum att man inom BIM talar öppet om våld bidrar till att föräldrar ställer frågor om uppfostran och alternativ.

... man frågar ju ”hur har det varit sen vi var här sist? Hur har det blivit med det?” och dom kan skoja och säga liksom ”nä, det har inte [hänt] någonting sen ni började komma till oss”. Och föräldrar, jag tycker också att dom får hjälp att se positivare på sina barn. [1]

... när vi nu avslutade var alla samlade, vi satt vid fika [...] och alltså barnets ögon lyste, hen kunde själv säga att hen har det mycket bättre hemma. Föräldrarna kunde bjuda på att dom pratar mycket bättre med varandra och att man är gladare... Det är inte hela vägen fram, men vi såg inte i närheten av samma ögon som när vi var där första gången, dom är så mycket go'are och gladare. [5]

Flera av informanterna framhäver hur viktigt det är att man validerar och tillåter de starka känslor som både föräldrar och barn kan ge uttryck för under insatsens gång. Att det kan kännas svårt att prata om våld behöver inte betyda någonting negativt, tvärtom.

Vi har sett... känslomässiga uttryck, alltifrån att man visar att man blir upprörd och att man gråter. Förtvivlan. Vi har också sett mötet [mellan] barnet och föräldrarna. Att det blir liksom en kram och att det blir en annan känsla i rummet. [10]

De professionella menar att positiva förändringar i familjens samspel kan ses i olika miljöer och situationer. Även om dessa förändringar inte kan tillskrivas BIM som metod så upplever alltså informanterna att skillnaden i kommunikation och bemötande märks inte bara i hemmet utan även på andra arenor, såsom i skola och förskola.

... man ser en förändring i föräldrarnas bemötande, i att barnet har upplevts mycket tryggare på förskolan och i att dom har en lugnare... Ja, men när föräldrarna hämtar ser dom [förskolepersonalen] en tydlig förändring i hur föräldrarna bemöter barnet och att det blir ett lugnare, tryggare samspel. [11]

De professionellas erfarenheter pekar på att BIM även öppnar möjligheter för barnen att själva identifiera brister i kommunikation och samspel. Det kan gälla barn som i första skedet har blivit tystade av föräldrarna, men som trots det vågar stå på sig i efterföljande möten.

Första gången jag träffade dom här barnen var dom väldigt öppna och pratade mycket om vad som hade hänt, och dom två följande gångerna har dom inte pratat så mycket. Och då tänker man att det här är tystade barn. Men [...] när vi lyfter att vi behöver prata om kommunikation, för att vår upplevelse är att dom pratar så lite med varandra om viktiga saker [...], och föräldern säger ”jamen, det gör vi väl, vi pratar...?” [och ett barn säger] ”det gör vi ju inte!” och tittar uppfordrande på föräldern... då tänker jag att här sitter två andra vuxna som har talat om för [barnen] i dom första stabiliserande samtalen att det är modigt och bra att dom har vågat berätta om det som förekommer hemma hos dom. Så att dom vågar tala om vad som är jobbigt för dom. [1]

Att stå på barnets sida utan att agera utpekande mot föräldrarna är enligt informanterna en viktig balansgång i BIM, vilket vi varit inne på tidigare. De professionella menar att man genom ett positivt förhållningssätt till alla medlemmar i familjen möjliggör för den förändring som eftersträvas.

... det gör någonting i ett möte när en person ser att man har lyssnat och att man faktiskt kommer med någonting till den också. Det är inte bara liksom ”du din otäcka förälder som slår dina barn”, vi undviker det. Vi försöker jättemycket att prata om att det inte är bra att slå barn, men inte ge skuld- och skamkänslor. För då har vi ingen ingång. Och målet är alltid att barnen ska få det bra hemma, så då måste vi hitta ingångarna. [3]

... just att barnen någonstans ändå får känna att det är någon som hör deras ord och kan lyfta det med föräldrarna på ett sådant sätt att det inte blir utpekande. Och att dom själva, barnen, efteråt kan beskriva att det har blivit annat [en förändring] och att mamma frågar i stället för att säga... Dom kan ändå beskriva ganska bra vad skillnaden är, inte bara säga att det är bra. Och att det är någon som följer upp just deras... för deras skull. [2]

Att BIM på ett tydligt sätt lägger ansvaret på föräldrarna utan att skuldbelägga dem och hela tiden framhäver barns rätt till en trygg uppväxt utan våld ses som en styrka. När föräldrarna tar sitt ansvar och ändrar sitt beteende upplever de professionella en märkbar positiv skillnad i familjens samspel.

I ett ärende vet jag att det var klockrent. Dom har sagt efteråt att när dom började ändra sitt beteende gentemot sitt barn, så försvann problemen i princip [...] och dom är jättetack samma för behandlarnas input och tips. [4]

Ett flertal av informanterna återkopplade till BIM:s fokus på våldet i diskussionen kring förändringsarbets konsekvenser. En av dem beskrev hur modellen är anpassningsbar och att det gäller att hitta vad som passar varje enskild familj.

Och familjen ska inte göra det vi säger till dom, utan vi ska ju hitta vad som passar den här familjen, vad som faktiskt passar det här barnet. [5]

Barnets röst och ställning i familjen

Även om barnkonventionen först nyligen har blivit lag är tanken med barnet i centrum (*child centered interventions*) ingenting nytt i Sverige (se t.ex. Rasmusson, Hyvönen, Nygren & Khoo, 2010). Enligt informanterna

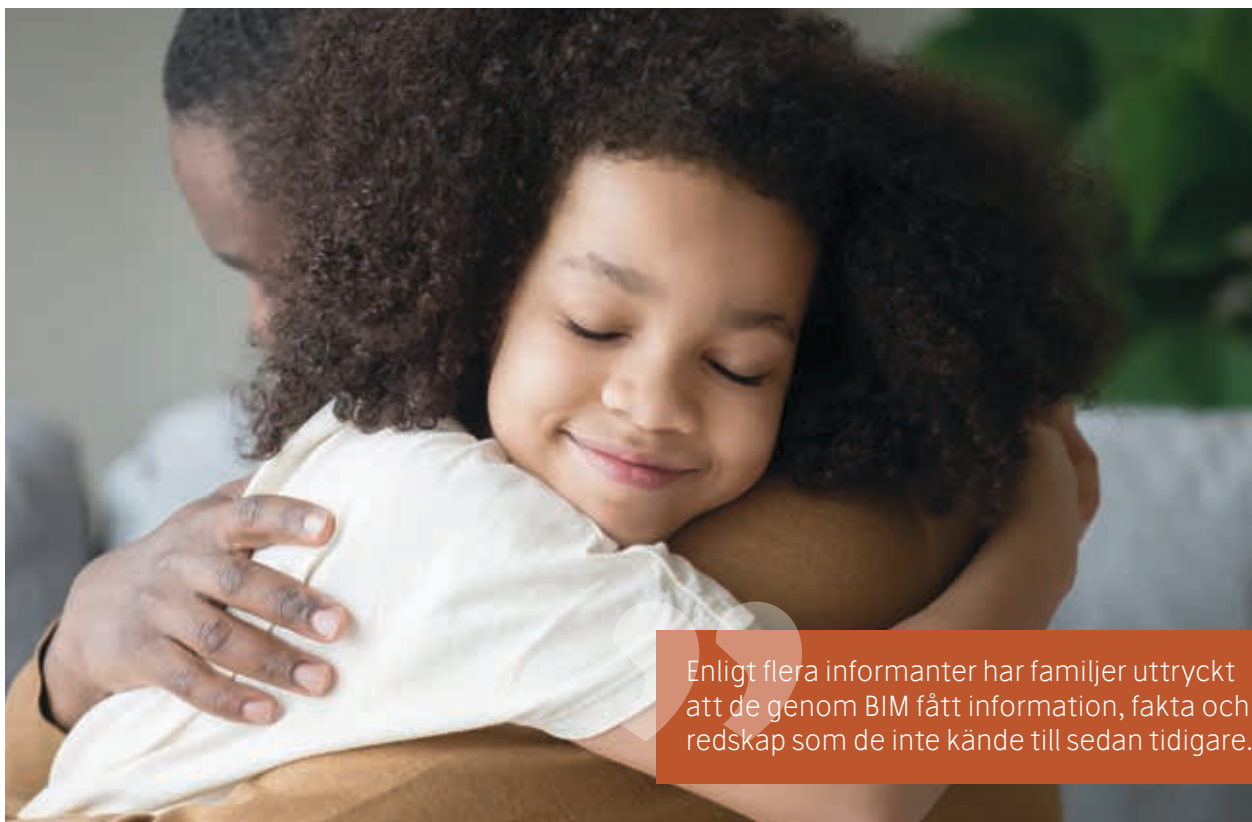
ligger BIM i linje med det, främst genom sitt fokus på att barnet ska märka positiva förändringar och vid samtliga möten ha sin egen person att prata med.

Vi har tänkt att vi vill ha med barnen från början till slut. Sen är jag ju också förespråkare för att det är barnets utredning, inte föräldrarnas. Det är barnet vi behöver göra förändringen för. Och då är jag ju också angelägen att barnet finns med. [17]

Av intervjuerna framkom också att de professionella ser möjligheten att vara förebilder för såväl föräldrar som barn genom att hela tiden inkludera barnen:

En av oss pratar med föräldrarna och den andra med barnen, varje gång. Och på något sätt förstärker det ju barnets ställning i familjen, att dom faktiskt är viktiga. ”Här kommer en vuxen som vill prata med mitt barn lika ofta som dom pratar med mig som förälder.” Och jag tänker att det är viktigt att man höjer upp barnets ställning i familjen genom att göra det. [1]

En medverkande i studien reflekterade kring vikten av att vara konsekvent. Om man utgår ifrån barnets upplevelse av våld bör man också lyssna och tro på hens beskrivning av positiv förändring i familjen.

Adobe Stock/h/zkes

Enligt flera informanter har familjer uttryckt att de genom BIM fått information, fakta och redskap som de inte kände till sedan tidigare.

Jag tror inte att föräldern vågar slå just nu. Så det är preventivt utifrån att vi kommer och på något sätt sätter stopp för det. Barnet säger ju att det är lugnare hemma idag. Därmed kanske inte sagt att våldet har slutat helt, eller det kan vara våld på ett annat sätt, men det är inte samma våld som dom har gett uttryck för [tidigare]. I det här fallet handlar det om slag och sparkar och ganska grovt våld. Och barnet säger idag att hens tillvaro är annorlunda. Och vi tror ju på barn när dom säger att dom blir slagna, då får vi ju också tro på barnet när det säger att det har blivit en skillnad. [6]

Utbildningsmaterialet för BIM anger också att ”återkommande samtal med barnet³ bidrar till stabilitet och delaktighet i den process som pågår kring barnet både vad gäller socialtjänstutredning samt den förändringsprocess som BIM innebär för föräldrar och familj” (BIM-Barnsamtal, version 2019-01-25). Flera informanter lyfte fram just de återkommande samtalen och upplevelsen av att barnet växer i självförtroende och tillit med varje möte.

Jag tänker att vi lyfter och pratar om att dom är modiga och att det är viktigt att dom berättar. Att om inte dom berättar så har vi ju inte möjlighet att försöka hjälpa till. Och jag tror att barnen växer i det, att det faktiskt kommer vuxna som försöker... Jag tror verkligen att dom känner att dom blir lyssnade på. Och att det dom har att komma med är viktigt. Och att dom kan ta stöd i det [...] Jag vet ett ärende vi hade, där det var viktigt för föräldern att barnet höll på med en speciell aktivitet och barnet ville inte. Och när jag vid ett tillfälle [...] försökte vara lite humoristisk, och sa så där liksom att ”jag tror att det här är viktigare för mamma” och barnet blev så här ”ja, just det!”. Att dom kan känna stöd av att det är någon som har fattat det här, liksom. [...] ”Att det blir en press på mig, det här. Att jag säger att jag inte vill”... och föräldern talar om att man har betalat en avgift för den här aktiviteten, fast barnet har sagt nej och så där. Ja, man kan hjälpa barnen att liksom höja sin röst. [1]

Flera informanter tog upp konkreta exempel på positiva förändringar hos barn som tagit emot stöd enligt BIM och menar att det till stor del handlar om att mobilisera barnens agentskap så att de vågar berätta när någonting inte känns bra.

... ja, det är många [barn] som har kunnat identifiera områden eller situationer som har varit skrämmande... Vi har hållit kvar vid det i uppföljningar, och där har dom kunnat beskriva en positiv förändring. Hur det känns i magen, till exempel. [8]

Kunskap om våld

Samtliga informanter beskrev på olika sätt hur BIM förmedlar kunskap om såväl våld som barns rättigheter till både barnet och föräldrarna. Flera informanter hade till exempel upplevt en märkbar skillnad i barnets förhållningssätt och noterar att barnet på ett eller annat sätt känns friare. Enligt flera informanter har familjer uttryckt att de genom BIM fått information, fakta och redskap som de inte kände till sedan tidigare. Även i ärenden där föräldrarnas deltagande varit mer avvaktande så upplever de professionella att informationen når fram. Barnets beteende och uttryck under insatsens gång visar också på ökad kunskap om våld och barns rättigheter.

... för barnets del... dom blir liksom bärare av informationen. Att veta vad som är rätt, vad som är fel, vad en annan person får göra mot dom – mamma, pappa – och att det finns andra vuxna. Och förhoppningsvis att våldet upphör, det är ju det som är målet. [7]

Jag vet att barnen känner sig lyssnade på. Och att de får med sig en genuin kunskap om att man inte får slå barn. Barn mår inte väl av att leva i en miljö där det förekommer våld, och att vi tar ansvar i det, att andra vuxna tar ansvar i det. Att man inte bara pratar, så att säga. [8]

... vi är mitt uppe i BIM-insatsen när hen [barnet] säger att föräldern har fått en utbildning i att man inte får slå barn. Men föräldern glömde det, sa [barnet]. ”Okej”, sa jag, ”och hur är det nu?” ”Nu har hen kommit ihåg det igen”, sa [barnet] och lyste upp i hela ansiktet. Det är framför allt det här ansiktsuttrycket som jag har med mig, faktiskt. [8]

Informanterna påpekade att föräldrar i allmänhet tror sig veta vad våld är, men att BIM belyser och förhoppningsvis korrigerar de brister i kunskap som faktiskt finns hos många.

³ Barnsamtalen påbörjas i den stabiliserande stödinsatsen och fortlöper sedan i den förändringsinriktade stödinsatsen.

Det här att få kunskap om vad våld är till exempel, den delen i BIM:en, det är någonting som en våldsutövande [förälder] tog upp: ”Det här [kunskap om våld och barns rättigheter] är någonting som alla borde få ta del av. Det här borde jag ha fått redan på gymnasiet”, sa hen. Och då frågade jag: ”Tror du att du hade varit mottaglig på gymnasiet på samma sätt?” [8]

Familjerna uppvisar olika reaktioner vid avslutad BIM, men informanterna beskrev dem som övervägande positiva och noterar att både föräldrar och barn får med sig värdefulla redskap.

Ja, en del har varit jättetacksamma och frågat om dom får återkomma vid behov, när livet krisar och så. Och andra tycker att det är skönt att det är över. Dom som kanske inte har erkänt tycker att det är bra... ”Nu är det färdigt och tack”, säger dom vuxna. Men barnen kan nog ändå känna att ”a, mm, det här är bra”. [7]

Så jag har bara upplevt att stödet man har fått har mynnat ut i att man har det mycket, mycket bättre. Att man... ja, ”vi vill inte ha det som det var förut” eller man har fått kunskap, man har liksom fått redskap... ”hur hanterar jag om jag har sovit för lite?”... eller kanske lärt sig att prioritera, tänker jag. [5]

Arbetsmiljö samt organisatoriska och individuella förutsättningar

Frågeställningen angående vilka organisatoriska och individuella förutsättningar de professionella anser vara viktiga för att BIM ska fungera genererade flera olika aspekter. Vikten av ledarskap och struktur, tydlighet i vad som förväntas och krävs när man jobbar med BIM samt att avsätta tid och resurser i det intensiva arbetet är erfarenheter som samtliga informanter lyfte fram. Flera noterar också att man måste ”våga” implementera BIM och hitta tryggheten i metoden, även om det till en början kan kräva viss omstrukturering och planering. Viljan att jobba mot våld och behålla barnperspektivet samt flexibilitet och anpassning i bemötande och innehåll nämndes också.

Ledarskap och struktur

I samtliga intervjuer stod det klart att de organisatoriska förutsättningarna för BIM i grund och botten handlar om initiativ och ledarskap. Det syns i flera av kommunerna genom bland annat nyanställning och fördelning av resurser. Att våldet mot barn ska upphöra är en självklarhet och BIM är en modell som går helt i linje med den visionen. Vidare beskrev flera informanter att det krävs en gemensam grundsyn, att samtliga inom organisationen tror på BIM som modell. De upplever att en gemensam vision skapar trygghet, inte bara för organisationen utan även för föräldrar och barn som tar emot insatsen. Flera påpekade vikten av att chefer är tydliga och säger ”[BIM] är viktigt, det här ska genomföras” samt att man avsätter resurser (tid till förberedelse, bärbara larm och så vidare).

Vi har ju fått till oss uppifrån, politiskt styrt, att vi ska... möta kommuninvånarnas behov. Hur vi kan hjälpa till så att våldet upphör. [17]

Men det krävs också att man har chefer som är tydliga och pekar med hela handen: ”Så här ska vi göra. Man ska arbeta i hemmet efter kontorstid, så är det.” [7]

Att alla inblandade parter (utredare, behandlare och chefer) är med från början ses som en organisatorisk förutsättning för att kunna jobba aktivt med BIM och därmed förbättra situationen för barn och familjer. Från ledningens håll måste man peka med hela handen om metoden ska kunna användas. Det kan göras exempelvis genom att socialarbetare får kunskap om och stöd i att använda metoden, men också genom att det finns tidsmässiga och organisatoriska förutsättningar för att utredare och behandlare ska kunna jobba sida vid sida i dessa ärenden.

Oavsett om det är socialsekreterare, chef, familjehandlare eller vad det än är så ska dom vara med i det, dom ska vara med från början. För annars blir det lätt att man tappar saker, folk förstår inte vad man ska göra och det kanske inte är uppenbart... vilka saker som är viktiga i det här, för barnets skull eller för processen. Och då kan det lätt gå åt skogen. [6]

... behandlarna anpassar sig om det är så att det kommer in ett BIM-ärende, då lägger ju dom annat åt sidan och prioriterar det. Och samma sak gäller oss, om det kommer in ser ju vi till att få den bollen i rullning. [14]

I kommuner med mer erfarenhet av BIM och mer tid att anpassa de organisatoriska förutsättningarna (strukturen) beskrevs implementeringsprocessen som tydlig, ”självklar” och utan direkta hinder. Informanterna tog också upp vikten av att hitta en struktur som fungerar utifrån unika förutsättningar gällande resurser såsom personalens tillgänglighet och möjligheter att påbörja ett ärende samma dag.

... ärendet kommer in, tas emot från skolan, fördelas till oss socialsekreterare. Vi har ett barnsamtal på skolan och en plan, våra familjehandlare finns redo. Vi kommer tillbaka, ringer föräldrar som kommer hit samma dag, familjehandlarna kommer in och presenterar sig för att sen ... ja, jag gör ju skyddsbedömningar under alla faser under dagen, men under förutsättningen att det inte blir polisanmälan eller omedelbart behövs LVU kommer föräldrarna hit till ett första möte. Och familjehandlarna presenterar sig, och så bokar vi in en tid, redan samma dag i hemmet. Och det ska inte vara en fredag vi har barnsamtal, utan vi behöver gärna ha det före en torsdag så att vi kan skydda om det behövs och så vidare. Vi försöker köra två kvällar i veckan, strikt. [7]

Första fasen av BIM:en brukar vi i [ort] ha tre dagar, helst tre dagar i följd. Så vi försöker komma igång på antingen tisdagar eller onsdagar, med hänsyn till att vi inte vill att saker ska startas upp inför helg, för då kan vi kanske inte tillgodose barnens skyddsdel i det hela ... [17]

Samtliga informanter påpekade att socialt arbete är tidskrävande och intensivt och att BIM, på grund av att insatsen drar igång innan utredningen är gjord, initialt kan intensifiera behovet av att avsätta tid och resurser. Dock upplever majoriteten av informanterna att BIM i längden *sparar tid* genom att den omedelbara ingången och samarbetet mellan utredare och behandlare i ökad utsträckning leder till positiva konsekvenser för barn och familjer.

Det är ju tidskrävande. Jag tänker att just för mig sparar det mycket tid. [...] Arbetsmiljön påverkas ju av att det blir många BIM, det blir en högre stress, så klart, i arbetsgruppen. För det blir mycket kvällstid, det blir mycket sena möten för att man försöker anpassa dom till hur folk jobbar. [2]

Så ibland fick man säga ”jamen, ska vi i organisationen säga att vi prioriterar BIM-ärenden, då får vi pausa ett annat ärende”. Och så får man ta det, att vi prioriterar BIM-ärenden. [4]

Informanterna i en kommun beskrev att implementeringen tog tid, nästan ett år, och att fokus främst låg på att hitta lämpliga rutiner och struktur. I flera av intervjuerna beskrevs fördelar med exempelvis BIM-team eller BIM-par och att ha ett rullande schema samt att ha en utsedd dag då BIM-ärenden kan tas emot, tid till uppföljande samtal dagen efter och tid för dokumentation. Informanterna anser att en förutsägbar struktur minskar stressen hos behandlarna och ökar möjligheten till bättre förberedelse. En annan förutsättning för att BIM ska fungera sägs vara att BIM-ärenden prioriteras.

Det behövs ju personal som har utrymme och tid. För det är ganska stort, alltså man kommer tillbaka och är uppfylld efter ett BIM-ärende, det är inte bara att åka hem till nästa familj och köra. Och det behövs ju tolkar, och det behövs bilar, och det behövs larm ... teamledare finns ju till hands, och man ha en återkoppling när behandlarna har kommit tillbaka. Antingen ringer dom upp och berättar eller så skickar dom bara ett sms att ”nu är vi hemma, det gick bra”. [4]

”Våga köra BIM!”: att hitta tryggheten i metoden

I samtliga kommuner påpekades vikten av att komma igång och övervinna eventuell tveksamhet kring BIM:s implementering, resurser och utförande. Informanterna belyste olika orsaker till sin och medarbetares tveksamhet, men utöver det tidskrävande arbetet rörde det sig ofta om att anpassa sig till den nya ingången (att gå in samma dag eller kväll samt ovissheten kring föräldrarnas reaktion när man kommer dit). BIM i sitt innehåll och struktur anses däremot vara okomplicerad. Utan att förminska det behov av organisatoriska förutsättningar som krävs underströk flera informanter att BIM faktiskt går att genomföra och att det snabbt blir rutin. En informant med stor erfarenhet av BIM beskrev processen så här:

Till en början hade vi svårt att hitta strukturen i verksamheten. Alla var väldigt nöjda med arbetssättet, alla tyckte att det var en bra modell, men vi visste inte hur vi skulle möjliggöra det. Farhågorna i början var ju också det med att det skulle vara sena kvällar och att det skulle bli mycket resurskrävande. Och att hitta behandlare ur samma arbetsgrupp som hade möjlighet att ta sig an ett BIM-ärende med kort varsel, det var väldigt påfrestande för behandlarna och det var liksom... Det var svårt att kunna möta upp, för har man tagit ett BIM-ärende en dag så kan man inte gärna komma och fråga nästa dag igen. Eller så blir osäkerhet: ”Jaha, ska jag ta ett BIM-ärende idag eller kan jag komma hem den tid som jag har planerat?” [4]

... jag vill bara säga att när man har kört på det här sättet att arbeta [BIM] så tänker i alla fall jag: ”Nämen, hur kunde vi ens göra ett annat sätt?” Lite så. Men det är ju allting, alltså. Kunskap om våld och om hur barn upplever våld och erfarenhet och allting, det och lagstiftning och så, det har ju faktiskt hänt en hel del saker dom senaste åren som gör att det är lättare att ha ett barnperspektiv. [8]

Vikten av att alla är med och att det ”blir BIM” när en misstanke om våld har identifierats samt att man inte förstorar upp skillnaden gentemot tidigare arbetssätt påpekades också. Med andra ord anses insatsen inte innebära ett väsentligt annorlunda arbetssätt, men samtidigt ger den mer struktur, systematik och andra fördelar (se **Våldet i centrum** och **Barns agenskap**).

... det känns som att det blir lite förstorat, som att ”ojoj nu ska vi jobba med BIM, det har vi aldrig gjort, hur gör vi nu?”. Och det kan man behöva ta bort, för det är ändå på ett liknande sätt vi jobbar. Det som är bra i det här är att man lär sig ha fokus på problemet, oavsett om det är våld eller om det är annan oro. [6]

Det som ingår i BIM-paketet är ju tre stabiliserande samtal, tal om uppfostran, omsorg, kärlek, tema våld. Det finns allt – nätverkskarta, hur har det sett ut i familjen... Det är BIM. [3]

I några kommuner påpekade informanterna dock vikten av att definiera våld så att potentiella BIM-ärenden inte missas.⁴

Alla måste ju köpa idén. För vi gick länge utan att få till något BIM-ärende... och sen visade det sig att när vi fick dom ordinarie utredningarna så innehöll flera av dem misstanke om våld redan från början. Det var ju inte som så att det till slut [...] visade sig förekomma våld i hemmet, men problemet har väl varit att socialtjänsten ska vara så snabb från att dom får in det till att det verkligen drar igång. För det finns ärenden som har blivit liggande som kunde ha varit BIM mycket tidigare, där vi kunde ha haft många fler. [6]

Flera informanter reflekterade över svårigheter med implementeringen, men anser samtidigt att man ganska snabbt hittar tryggheten i metoden, bara man vågar. Med ökad erfarenhet i arbetet med BIM upplever de professionella att samarbetet med vårdnadshavare underlättas, inte minst för att man lättare kan förmedla hopp och tillit, särskilt i krisen.

... det jag hör utifrån, när man har träffat andra kommuner, är ju att man tycker att det är svårt att komma igång med BIM:en. Att det är föräldrar som säger nej. Det jag tänker är [anledningen till att] inte jag eller kollegorna har hamnat i att dom säger nej är att vi har välmotiverade förklaringar som gör att dom kanske inte har utrymme att säga nej. Även om det är en frivillig insats är det en tydlig hand, att det här behövs som stöd i familjen. I krisen. [17]

Det är klart att det är manualstyrt utifrån att ”nu befinner vi oss i den här fasen och det här ska man gå igenom”. Men det står ju inte exakt ”du ska ställa den här frågan och sen den och sen den”, utan det är upp till mig och min trygghet att våga ställa frågorna som behöver ställas. Så där har man ju en stor frihet i själva mötet. [6]

⁴ Samtidigt bör man enligt informanterna vara noggrann i bedömningen av vilken typ av våld som framgår i anmälan. Har det förekommit våld i syfte att uppfostra (att föräldrarna har dragit, slagit, nypt, ryckt i armen eller liknande) ser de professionella möjligheter till förändring hos familjen och BIM som en passande modell. När det gäller andra typer av våld eller mer omfattande skador tänker man enligt informanterna bort BIM på en gång och går in stället in med skydd.

Viljan att jobba mot våld och behålla barnperspektivet

I intervjuerna framkom att vissa egenskaper kan vara av särskild vikt i arbetet med våldsutsatta barn. Individuella förutsättningar och kvaliteter som lugn, tålamod och flexibilitet är förstås viktiga i allt socialt arbete och det anser informanterna gälla även BIM. Att man som individ och organisation brinner för våldsfrågor poängterades också av flera informanter. Några belyste fördelen med att ha ett team där man hela tiden kan påminna varandra om olika svårigheter man kan stöta på i arbetet med våldsutsatta barn. En informant diskuterade hur man i BIM bör vara medveten om att det är kris i en annan människas liv, särskilt då man kommer in i familjen utan kännedom om deras situation eller reaktionsmönster. De professionella ser också ett värde i att känna sin närmaste kollega och att förbereda sig ("prata ihop sig") inför det första mötet med varje familj.

Jag tror att man behöver kunna behålla lugnet själv. Och man behöver ha mycket tålamod. Men också vara flexibel och kunna anpassa sig efter hur familjerna vill ha det. När vill dom träffas, hur har dom det och vad är dom bekväma med? Man måste ha med sig att det här är viktigt, att "det är någonting jag lite brinner för". Och vara modig, kanske, att våga gå nära i det som är svårt. [1]

Flera av informanterna påpekade vikten av att inom allt socialt arbete och särskilt i arbetet med våldsutsatta barn ta hand om sitt eget välmående, då arbetet är krävande och ibland oförutsägbart. Ett par stycken diskuterade också vikten av stöd och förståelse från medarbetare och ytterligare några uttryckte oro för behovet av kvällsarbete (främst gällande familjebehandlare) och risken av sekundärtraumatisering eller utbrändhet. Samtidigt noterar de flesta medverkanden att ovanstående risker inte är unika för BIM utan omfattar professionen som sådan. Att ha en trygg arbetsgrupp som stöttar en och en arbetsledning som tar sig tid att lyssna efter ett jobbigt samtal anses vara mycket värdefullt, helt i linje med tidigare studier som visar att stöd från ledning och medarbetare i arbetet med utsatta barn påverkar socialarbetare positivt och minskar risken att de lämnar yrket (Westbrook et al., 2012).

Flera informanter poängterade också behovet av att hitta praktiska lösningar för att underlätta arbetet, till exempel genom schemaläggning och att man "turas om" att ta BIM-ärenden. Flera uppskattar sin organisations mottaglighet för de förslag de har kommit med i implementeringen och utförandet av BIM.

[BIM är] väldigt mentalt påfrestande. Jag tycker om [arbetet], men det här att träffa så många människor som är kris och där det handlar om våld som... Det är ju en fråga som inte så många gärna vill ta i och lägga upp på bordet, så det kräver jättemycket mentalt av en. [1]

... det är väldigt slitsamt att gå från ett möte till nästa. Alltså, du går till en familj, du sätter dig i bilen, tar tre andetag och sen går du till nästa [...] och så är du "pfft, okej, nu är jag här för dig". Sen går du därifrån och så går du in till nästa familj, "nu är jag här för dig". Och det kan vara hur mycket känslor och... saker som helst. [3]

Inte minst poängterade samtliga informanter att BIM fungerar bäst om man bibehåller en positiv syn på möjligheterna till förändring. Flertalet reflekterade över BIM i relation till socialt arbete i allmänhet och sa att BIM förstärker engagemanget i arbetet mot våld. Att vilja lösa problem och jobba med människor, att finnas där för de som är utsatta eller i kris samt att identifiera de styrkor som finns i alla familjer anses vara viktiga kvaliteter hos professionella som vill arbeta med BIM. Då det i grund och botten handlar om att våldet ska upphöra bör man enligt informanterna lyssna på barns insikter och förslag på vad de behöver.

...för det första tycker jag om att lösa problem. Alltså fundera tillsammans med människor på vad det är som inte är bra, och på vad som är bra. Jag går in och tittar: "Vad fungerar i den här familjen? Kan vi göra mer av det som fungerar?" Jag gillar människor, över lag. Jag vet inte, men jag tycker att barn ska ha det bra. Det är jätteviktigt. Och att man ska lyssna på dom, att man inte bara ska anta att man vet vad barn tycker är bra. Att man faktiskt ska sätta sig ner och lyssna på vad barnet tycker... [3]

Flexibilitet och anpassning i bemötande och innehåll

Det är tydligt att informanterna upplever BIM som en flexibel modell med utrymme att anpassas till individen. De ser en fördel med att BIM har en ram och ett "schema" att återkomma till, samtidigt som det går att variera i vilken ordning man går igenom delarna.

Och flexibiliteten tänker jag också, att inte alltid tänka att samma saker är rätt eller bra för alla familjer. Och då tänker jag också det här med lokaler, miljöer... Att vara anpassningsbar, även om BIM:en inledningsvis är att man åker till en förskola eller till skolan och sen har socialtjänstmöte och sen hembesök. För dom andra mötena är det kanske bättre att träffas på någon annan plats eller... Jag eftersträvar många gånger att få komma till hemmet för att få en bild över hur det ser ut, och det brukar aldrig vara några problem. Men jag förklarar också varför jag vill det, att jag inte är där för att granska... för det är många känslor. [17]

Informanter från en kommun noterar att det finns utrymme i modellen att lägga till redskap som är anpassade till barn. Två av informanterna beskrev hur de har tillfört ”stopp min kropp”⁵ för att barn ska lära sig om rätten till sina egna kroppar.

Sen går vi igenom ”stopp min kropp” med barnen, och det är ju också en bra grej. Vi har haft små stoppmärken som vi har laminerat och gett till en del barn. Att man kan plocka fram det kan vara bra i många sammanhang, det kan vara liksom för sig själv också när man känner att man blir så där jättearg att man har lust att slå till någon. Då kan man känna på det där i fickan att ”nej, man ska inte slåss”. Men man kan ju också ta upp det för att få föräldern att komma ihåg. [1]

Även om flexibiliteten i BIM ses som en styrka och en bidragande orsak till att familjer fullföljer insatsen, så förekommer det att BIM avbryts av olika skäl. Det kan exempelvis handla om att föräldrarna inte verkar kunna nås med just det arbetssättet, och i intervjuerna funderades det kring typer av ärenden då BIM kanske inte är så lämplig. De professionella tog också upp ärenden där de skulle ha önskat ta del av mer information om hur man bör gå tillväga. De avvisar aldrig barnets berättelse om våld, men tillsätter ibland andra insatser eller stödformer som är mer passande.

Vi har haft ett par ärenden som vi har fått ta tillbaka till socialsekreterare och sagt att ”det här går inte att arbeta med”. För att föräldrarna inte är mottagliga, och då har vi ju talat om det för föräldrarna också, att ”det här är ju en insats som ni har tackat ja till, men vi

upplever att ni liksom inte är där vi är, det är ingen idé att vi bokar några nya tider, så vi får prata med socialsekreteraren om hur ni ska komma vidare”. Och i ett ärende har vi gjort en intern anmälan. [1]

I en del ärenden har informanterna tyckt att det har varit svårt att få med sig föräldrarna på grund av att de har varit oliktankande i sin syn på barnet.

Där den ena parten säger mer att barn ska lyda och den andra är bra mycket mer mjuk och medgörlig och har svårt att sätta gränser, där har vi inte alls nått den parten som var den som utsatte barnet. [7]

Om våldet som ett barn har upplevt kommer sig av andra problem inom familjen upplever de professionella att BIM inte är lämplig i samma utsträckning. Oavsett om BIM slutförs eller inte ser de dock en klar fördel med att komma in i familjen och få möjlighet att stabilisera situationen och ge såväl barn som föräldrar information om våld och barns rättigheter.

Jag tycker att BIM är bra. Sen ser jag att om det gäller familjer där det finns omsorgssvikt och diverseproblematik så är det svårare. Då är jag inte säker på att BIM är lika verksamt. Så vid en mer komplicerad familjesituation är det inte säkert att BIM passar. Och sen ser jag också att i familjer med hedersproblematik är kanske inte BIM en modell som skulle vara framgångsrik. [3]

... för dom här multiproblemfamiljerna där det finns många olika saker, där det här är en liten, liten del, är föräldrarna kanske inte mottagliga över huvud taget. Du vet... många barn, dysfunktionella familjesystem... Det är klart att man kan gå in med den stabiliserande delen. Sen [...] finns det andra insatser som vi måste gå in med. Men för barnets skull kan man i alla fall ge information om barns rättigheter och bemöta dom i det. [7]

De organisatoriska och individuella förutsättningarna för att BIM ska fungera på bästa sätt sägs alltså röra ledarskap, att man har organisationens stöd och känner sig trygg i metoden. Den viktigaste utgångspunkten är dock att man brinner för arbetet med att förbättra tillvaron för våldsutsatta barn och deras familjer.

⁵ Fem kroppsregler som gäller alla, både i verkligheten och på nätet. <https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/foralder/stopp-min-kropp>.

SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION

S yftet med det här samverkansprojektet är att ta del av erfarenheter och upplevelser av BIM, i delstudie 1 med fokus på professionella inom socialtjänsten. Föreliggande undersökning har gett flera insikter kring hur BIM upplevs i socialtjänstens arbete med våldsutsatta barn. Sammantaget kan vi konstatera att BIM enligt informanterna främst är ett tydligt redskap och att dess fokus på det beskrivna våldet insatsen igenom gör att man inte tappar bort vare sig våldet eller barnets upplevelse. Gällande arbetssättets påverkan samt de framgångsfaktorer, möjligheter och hinder som upplevs pekar materialet på att den omedelbara ingång som insatsen innebär ökar mottagligheten hos familjen, trots att föräldrar oftast förnekar sitt agerande gentemot barnet. Att BIM sätts in omedelbart ses som en styrka även för att det möjliggör ett nära samarbete parterna emellan samt tillfällen att stötta familjen i krisen och skydda och bekräfta barnet. Samtliga informanter lade fram barnets röst och upplevelse av våld som den viktigaste delen i arbetet, tack vare både strukturen i BIM (att barnet får sin egen person att tala med) och meto-

dens fokus (att det är barnets upplevelse som gäller, inte föräldrarnas medgivande).

De professionella i undersökningen upplever flera positiva förändringar hos familjer som har tagit emot insatser enligt BIM. Inte minst upplevs barnen vara mer trygga i sin förmåga att prata öppet om hur de har det hemma och om huruvida våldet har upphört eller inte. Materialet pekar också på att föräldrar får bättre förståelse för sitt barns *upplevelse* av våld. Enligt de professionella skapar BIM, genom bibehållet fokus på våldet och på barnets berättelse, förutsättningar för att föräldrar tar ansvar och förändrar sitt förhållnings-sätt gentemot sitt barn. De professionella upplever även förbättrad kommunikation och ett mer positivt samspel mellan föräldrar och barn.

Forskning har visat att våldsutsatta barn generellt upplever sina föräldrar som mindre närvarande och inte lika engagerade jämfört med barn som inte har utsatts för fysiskt våld (Thulin, 2020). Det kan därför vara värdefullt att spekulera kring de framgångsfaktorer som de professionella upplever i sitt arbete med

De professionella i undersökningen upplever flera positiva förändringar hos familjer som har tagit emot insatser enligt BIM. Inte minst upplevs barnen vara mer trygga i sin förmåga att prata öppet om hur de har det hemma och om huruvida våldet har upphört.

BIM, utan att för den sakens skull dra några slutsatser om förändringsmekanismer. Sammantaget är det alltså våldets centrala roll i insatsen, den omedelbara ingången ("vi stöttar i krisen och skyddar/bekräftat barnet som har berättat") samt metodens tydlighet ("det är våldet det gäller"), transparens ("vi är här för att barnet har berättat om våld") och fokus på barnets röst som de professionella lyfter fram. Samtidigt beskrivs arbetet med BIM vara intensivt, främst med tanke på den omedelbara ingången, och man lyfter därför vikten av ledarskap och ett nära samarbete med kollegor som samtliga brinner för att jobba mot våld. Över lag ses fördelarna med BIM jämfört med tidigare arbetsätt som stora och de professionella menar att insatsen stärker barns röst. En informant sammanfattar det så här:

... det som vi tänker är den viktigaste delen i BIM, den röda tråden, om man ska utgå ifrån barns rättigheter är att barnets röst blir hörd genom alla tillfällen då vi träffas eftersom vi har enskilda samtal med barnen varenda gång. Och vi börjar samtalen med att tala om att "vi är här på grund av att barnet har berättat om att det har varit så här, att vid något tillfälle så ... eller det här har hänt". Vi försöker konkretisera det för att det ska vara [fokus] på barnens röst, barnen ska förstå, barnen är med. [3]

Gynnar BIM socialtjänstens arbete?

Utän tillgång till en kontrollgrupp eller statistik som jämför BIM:s resultat med utfallet av tidigare arbetsätt kan vi inte svara på om BIM är mer effektiv än andra metoder som används i arbetet med våldsutsatta barn. Ändå är det viktigt att påpeka att flertalet informanter, främst socialsekreterare, upplever att samarbetet mellan socialsekreterare och familjebehandlare ger ett förbättrat eller mer utförligt beslutsunderlag. Informanterna upplever generellt att utredare och behandlare kan hämta information från varandra och en informant beskrev specifikt hur familjebehandlarna, genom genuina samtal som berör familjemedlemmarnas känslor och upplevelser, numera skapar förutsättningar för ett rikare material till utredningen. Detta bidrar i sin tur till att föräldrar inte behöver sitta i fullt lika många möten. På samma sätt ser de professionella en styrka med att inte ha utredningssamtal först och insatssamtal sedan, utan att det sker parallellt.

Ja, men jag tänker att [jag får] mycket hjälp till min utredning. Det är mycket information som framkommer genom BIM, familjebehandlarnas arbete är till hjälp för mig när jag sammanställer utredningen. [7]

De professionella från mindre kommuner med färre antal BIM-ärenden och/eller vars roll inom socialtjänsten inte uteslutande handlar om BIM uttryckte vikten av att ta del av andras erfarenheter och att få möjlighet till uppföljning. Detta gällde även de med lång erfarenhet av socialt arbete men som nyligen implementerat BIM i sin kommun. Tillgång till ett kontaktnät var också en positiv aspekt som framkom i intervjuerna.

Jag tänker att man som behandlare [...] tryggheten att gå med en erfaren kollega gör att man får vara lite nybörjare. Man får liksom titta in lite, börja och träna sig själv. För jag tänker att det ändå är ett speciellt förhållningssätt, du har ingen aning om vad det är för ett ärende. Du ska gå hem till någon som är i chock, som är i förvirring. [5]

... sen tror jag att vi blir duktigare ... alltså, ju fler familjer vi möter, desto mer förstår man programmet och frågeställningarna. Det gör att man blir observant, det är ju en tränings sak [...]. Så det gäller att inte lägga undan BIM:s material när man inte har BIM-ärenden, det är liksom en ständig försäkring. [10]

Förhoppningsvis kan dessa insikter ses som relevanta och angelägna för de som arbetar med eller är intresserade av barn- och familjearbete samt av våld i nära relationer. Vi vill återigen poängtera att detta inte är en utvärdering av BIM som metod och att vi därmed inte drar några slutsatser om metodens effektivitet eller resultat i relation till andra metoder eller insatser. Vår förhoppning är ändå att kunskapen från projektet kan användas både i utbildningssyfte och som ett redskap vid implementering av BIM. Även de som redan jobbar med BIM kan tänkas ha användning av kunskapen i sin fortsatta utveckling och i arbetet med våldsutsatta barn. I nästa fas av samverkansprojektet (delstudie 2, inväntar etikprövning) har vi för avsikt att bygga vidare på dessa insikter genom att ta del av barns och föräldrars erfarenheter av BIM.

REFERENSER

- Braun, V. & Clarke, V.** (2006). "Using thematic analysis in psychology." *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77–101.
- Brown, A. S., Holden, G. W. & Ashraf, R.** (2018). "Spank, slap, or hit? How labels alter perceptions of child discipline." *Psychology of Violence*, 8(1), 1–9.
- Elfström, E., Landberg, Å. & Olofsson, G.** (2017). *Efter barnförhöret – en modell för att ge stöd och information till barn och föräldrar vid misstanke om barnmisshandel*. Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset.
- Foster, J. & Hagedorn, W.** (2014). "Through the eyes of the wounded: A narrative analysis of children's sexual abuse experiences and recovery process." *Journal of Child Sexual Abuse*, 25(3), 538–557.
- Jernbro, C., Otterman, G., Tindberg, Y., Lucas, S. & Jansson, S.** (2017). "Disclosure of maltreatment and perceived adult support among Swedish adolescents." *Child Abuse Review*, 26(6), 451–464.
- Nilsson, L. & Sorbring, E.** (2019). *Samverkansforskning – att främja barns och ungas välfärd*. Stockholm: Liber.
- Rasmusson, B., Hyvönen, U., Nygren, L. & Khoo, E.** (2010). "Child-centered social work practice—three unique meanings in the context of looking after children and the assessment framework in Australia, Canada and Sweden." *Children and Youth Services Review*, 32, 452–469.
- Schillaci, M. & Blomgren, K.** (2016). *Brott mot barn. Om hur våldsutsatta barn drabbas när förundersökningen drar ut på tiden*. Rädda Barnen Sverige. https://resourcecentre.savethechildren.net/node/8959/pdf/rb_brott-mot-barn_final-1.pdf.
- Thulin, J.** (2020). *Prata om våldet. Om våldets konsekvenser, avslöjandeprocessen och effekterna av behandling ur barnets perspektiv*. Stockholm: Stiftelsen Allmänna Barnhuset.
- Thulin, J., Kjellgren, C. & Nilsson, D.** (2019). "Children's experiences with an intervention aimed to prevent further physical abuse." *Child and Family Social Work*, 24, 17–24.
- Westbrook, T. M., Ellett, A. & Asberg, K.** (2012). "Predicting public child welfare employees' intentions to remain employed with the child welfare organizational culture inventory." *Children and Youth Services Review*, 34(7), 1 214–1 221.
- Ödquist Drackner, K.** (2018). *Barnkonventionen blir svensk lag 2020*. Unicef, 13 juni. <https://blog.unicef.se/2018/06/13/barnkonventionen-blir-lag>.

Barn- och ungdomsvetenskapliga forskningsmiljön på Högskolan Väst arbetar strategiskt med forskningssamverkan tillsammans med verksamheter som har fokus på barn, ungdomar och unga vuxna. Målet för forskningsmiljön är att producera och sprida kunskap om barns och ungdomars livsvillkor och därmed stärka deras ställning i samhället. Forskningssamverkan med externa verksamheter är ett av de sätt som miljön arbetar på för att nå detta mål. Samarbetet sker i form av en samverkansmodell som avser att skapa goda förutsättningar för både forskningen och den externa samverkans parten. Samverkansmodellen utgår från en dialog mellan forskare och samverkanspart där parterna tillsammans utarbetar och formulerar undersökningsområde och forskningsfrågor.

Barn- och ungdomsvetenskapliga forskningsmiljön, Högskolan Väst

www.hv.se/BUV

Karin (Kia) Åsberg, Högskolan Väst
karin.asberg@hv.se

Maria Klamas, Fyrbodals kommunalförbund
maria.klamas@fyrbodals.se